

Erasmus+

BEST PRACTICES TO PRESERVE OUR COASTLINE

PROYECTO
LITORAL

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Βέλτιστες πρακτικές για τη διατήρηση της ακτογραμμής μας

1. Εισαγωγή
2. Τι είναι οι καλές περιβαλλοντικές πρακτικές;
3. Τι είναι οι ακτές; Γιατί πρέπει να τις συντηρούμε και να τις προστατεύουμε;
(Τύποι ακτών)
4. Κύρια προβλήματα που επηρεάζουν τις ακτές
5. Συμβουλές, πρόσθετοι πόροι και συμβολή των συμμετεχόντων
  - 5.1 Ενημερωτικά βίντεο για τους ωκεανούς μας και την προστασία των ακτών από επίσημες πηγές
  - 5.2 Προτεινόμενα παιχνίδια
  - 5.3 Παρουσιάσεις
  - 5.4 Ενημερωτικά workshops
6. Συμπεράσματα
7. Γλωσσάριο

1. Εισαγωγή

Αυτός ο οδηγός βασίζεται στην ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας που στοχεύει στην **εκπαίδευση των αναγνωστών σχετικά με τον τρόπο συμμετοχής στην προστασία της ακτογραμμής και των πόρων της** (περιλαμβάνεται στο έργο Erasmus+ Προστασία της ακτογραμμής και των πόρων της, **2021-2-ES02-KA210-YOU -000047880**). Κοινή χρήση Βέλτιστων Πρακτικών που συνδέονται με αξίες και συμπεριφορές που αντικατοπτρίζονται στις καθημερινές δραστηριότητες.

Εισαγωγή. Ισπανός μαθητής από το σχολείο la Hispanidad.

 <https://www.youtube.com/shorts/N14tRTTVYi8> - video EN

Οι περιβαλλοντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε συνεπάγονται μια αλλαγή στην εκπαίδευση (επίσημη και μη τυπική) που μας οδηγεί από το να γνωρίζουμε πώς να είμαστε ή να γνωρίζουμε τι να κάνουμε προς όφελος όλων. Δηλαδή, μετάβαση από τη θεωρητική γνώση στη γνώση συνοδευόμενη από (πρακτικές) ενέργειες που επιδιώκουν αλλαγές στη συμπεριφορά, με βάση τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της ζωής, την άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της φύσης, τη μείωση της φτώχειας και την εδραίωση δικαιότερων και περισσότερων βιώσιμων κοινωνιών.

Αυτή η μεθοδολογία καλών πρακτικών για τη **διατήρηση της ακτογραμμής και των πόρων της** είναι μια πρόσκληση για νέους που ενδιαφέρονται να ευαισθητοποιήσουν, να μάθουν και να διδάξουν γνώσεις, δεξιότητες, αξίες, καθήκοντα, δικαιώματα και συμπεριφορές που επιτρέπουν την προστασία και τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Οι καλές περιβαλλοντικές πρακτικές είναι ενέργειες και πρακτικές και εκπαιδευτικές συμβουλές που επιδιώκουν να δημιουργήσουν αλλαγές στις συνήθειες και τον τρόπο ζωής των καταναλωτών. Η πρακτική τους καλλιεργεί μια κουλτούρα υπεύθυνης κατανάλωσης και σεβασμού για το περιβάλλον.

Εισαγωγή στον Οδηγό. Ισπανίδα μαθήτρια από το σχολείο La Hispanidad.

 [INTRODUCCIÓN GUÍA - YouTube](#) - Video ES

Η **ωφελούμενη ομάδα** είναι η νεολαία άμεσα και φυσικά ο πλανήτης και το περιβάλλον έμμεσα, αφού ακολουθώντας τις συμβουλές και τις συστάσεις του οδηγού μας μειώνουμε το οικολογικό μας αποτύπωμα και συμβάλλουμε στη διατήρηση των ακτών. Στόχος του είναι να παρέχει βασικές έννοιες για την περιβαλλοντική διαχείριση, καθιερώνοντας μια σειρά από πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές που οδηγούν στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στις ακτές. **Οι νέοι** διεκδικούν την υπεράσπιση του πλανήτη και απαιτούν πιο

συγκεκριμένες ενέργειες για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Η ανησυχία τους είναι προσανατολισμένη στις επιπτώσεις που έχει η κλιματική αλλαγή στον πλανήτη. Η δέσμευση για την ομάδα είναι βαθιά ριζωμένη στη στάση των νέων. Σε ποσοστά, έως και 7 στους 10 νέους θεωρούν ότι αξίζει να υπερασπιστούμε αξίες όπως το περιβάλλον. Από τότε που η Γκρέτα Τούνμπεργκ αποφάσισε να παραλείψει τα μαθήματά της στην ένατη τάξη το 2018 σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την αδράνεια της σουηδικής κυβέρνησης για την κλιματική αλλαγή, η ανησυχία για το περιβάλλον έχει γίνει το ρεύμα σκέψης πολλών νέων. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, αυτή η μεθοδολογία καλής πρακτικής απευθύνεται σε νέους ηλικίας 12 έως 25 ετών.

Τα εργαλεία που θα βρείτε σε αυτόν τον οδηγό είναι:

➤ Βίντεο	➤ Κόμικ	➤ Φωτογραφίες
➤ Παιχνίδια	➤ Εικόνες	➤ Παραμύθια

«Όπου συναντώνται γη, γλυκό νερό και θάλασσα, αυτές οι περιβαλλοντικές αλλαγές γίνονται τόσο εμφανείς ώστε να είναι αντιπροσωπευτικές ενός μεταβατικού τοπίου, το οποίο ενσωματώνει, αφενός, φυσικές διεργασίες που κυμαίνονται από την κλίμακα της δυναμικής του μικροβιακού βρόχου έως εκείνη των κλιματικών αλλαγών κι αφετέρου την ιστορία των ανθρώπινων κοινωνιών».¹

Αυτά τα εύθραυστα οικοσυστήματα που φιλοξενούν παραλίες, υγροτόπους και ενδιαιτήματα με αμμόλοφους απειλούνται από τη διάβρωση των ακτών και τις ανθρώπινες επιπτώσεις.² Αυτές οι περιοχές είναι ποικίλα, εξαιρετικά παραγωγικά, οικολογικά σημαντικά συστήματα σε παγκόσμια κλίμακα και εξαιρετικά πολύτιμα για τις υπηρεσίες που παρείχαν στις ανθρώπινες κοινωνίες ήδη από τη νεολιθική εποχή. Παρείχαν τροφή, στέγη και μεταφορά και χρησίμευαν επίσης ως φυσικά συστήματα επεξεργασίας λυμάτων. Η παρουσία ανθρώπινων οικισμών κατά μήκος των ακτών των εκβολών ποταμών και των λιμνοθαλασσών έχει τεκμηριωθεί από την αρχαιότητα, αντιπροσωπεύοντας τον πυρήνα του πρώιμου πολιτισμού και των μεταγενέστερων κοινωνικών και οικονομικών εγκαταστάσεων.³

Ταυτόχρονα, οι παράκτιοι υγρότοποι είναι πολύ σημαντικοί και έχουν πολύτιμα χαρακτηριστικά λόγω της υψηλής βιοποικιλότητας και των οικοσυστημικών υπηρεσιών τους, όπως η πρόληψη των πλημμυρών, ο καθαρισμός των υδάτων και η αναπλήρωση των υπόγειων υδροφορέων. Οι υγρότοποι φιλοξενούν επίσης μεγάλη ποικιλία χλωρίδας και πανίδας, παρέχοντας ενδιαιτήματα για σπάνια και απειλούμενα είδη. Πολλοί από τους παράκτιους υγροτόπους της Μεσογείου απειλούνται από διάφορους παράγοντες, όπως τροποποιήσεις των φυσικών τους λειτουργιών, υπεραλίευση και κυνήγι, υπερβολική άντληση και μερική αποστράγγιση. Ως εκ τούτου, αυτά τα παράκτια περιβάλλοντα είναι ιδιαίτερα ευάλωτα και άξια προσοχής και προστασίας για τις συγκεκριμένες λειτουργίες του οικοσυστήματός τους.

Η άνοδος της στάθμης της θάλασσας είναι αναπόφευκτη. Είναι μια πραγματικότητα που θα πρέπει να αντιμετωπίσουν οι σημερινές και οι μελλοντικές γενιές. Εμείς, ως κοινωνία, παίζουμε διαφορετικούς ρόλους σε αυτό το πρόβλημα. Είμαστε η κύρια αιτία, η κύρια ομάδα που επηρεάζεται και ο κύριος παράγοντας όσον αφορά την ανάπτυξη και την εφαρμογή λύσεων μακράς διάρκειας. Στο χέρι μας είναι να καταπολεμήσουμε το πρόβλημα που δημιουργήσαμε.

→ [Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους ωκεανούς μας](#)

2. Τι είναι οι καλές περιβαλλοντικές πρακτικές;

Ως **καλές περιβαλλοντικές πρακτικές** ορίζονται εκείνες οι ενέργειες που επιδιώκουν να **μειώσουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις** που προκαλούνται από δραστηριότητες και διαδικασίες μέσω αλλαγών και βελτιώσεων στην οργάνωση και ανάπτυξη δράσεων. Η χρησιμότητα των Βέλτιστων Πρακτικών είναι αποδεδειγμένη και έγκειται στο χαμηλό κόστος και την απλότητα εφαρμογής τους, καθώς και στα γρήγορα αποτελέσματα. Επομένως, αυτός ο Οδηγός Βέλτιστων Περιβαλλοντικών Πρακτικών είναι το συγκεντρωτικό έγγραφο που συλλέγει τα θεσμικά κριτήρια περιβαλλοντικής διαχείρισης του οργανισμού Pacto Verde, όπως προτείνεται από το εργαλείο δεικτών διαφάνειας και χρηστής διακυβέρνησης για τις ΜΚΟ κοινωνικής δράσης. Ο Οργανισμός αναλαμβάνει την εφαρμογή των Βέλτιστων Περιβαλλοντικών Πρακτικών και γίνεται κατανοητός στο σύνολό του, δεσμευόμενος για συνεχή βελτίωση στην εφαρμογή του. Από την Pacto Verde, αυτός ο Οδηγός και η εφαρμογή του θεωρούνται εργαλείο για τη βελτίωση της διαφάνειας, της ανταγωνιστικότητας και της ολοκληρωμένης ανάπτυξης των δικαιούχων των δραστηριοτήτων.

Περιγραφή του όρου Refuse. Ισπανίδα μαθήτρια από το σχολείο la Hispanidad.

[Definición guía de buenas practicas - YouTube](#) - video ES

Οι **βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές** είναι το πρώτο βήμα για τη δημιουργία μακροπρόθεσμης περιβαλλοντικής συνείδησης σε έναν οργανισμό, καθώς και προϋπόθεση για την εφαρμογή ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Η περιβαλλοντική διαχείριση ασχολείται με το «πώς να κάνουμε κάτι» προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της αειφόρου ανάπτυξης, δηλαδή η επίτευξη επαρκούς ισορροπίας μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης, της πληθυσμιακής αύξησης, της ορθολογικής χρήσης των πόρων και της προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος. Ένα Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) είναι στοιχείο της διοίκησης ενός οργανισμού που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη και εφαρμογή της περιβαλλοντικής του πολιτικής (οι γενικές προθέσεις του οργανισμού σχετικά με το περιβάλλον) με τη διαχείριση των περιβαλλοντικών πτυχών, δηλαδή των δραστηριοτήτων του οργανισμού που μπορεί να αλληλεπιδράσουν με το περιβάλλον. Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης παρέχει τεκμηριωμένες και οργανωτικές μεθόδους για τη συμμόρφωση με νομοθετικές απαιτήσεις και περιβαλλοντικούς στόχους, καθώς και για τη διατήρηση της συμμόρφωσης με την πάροδο του χρόνου, ενθαρρύνοντας παράλληλα τη συνεχή περιβαλλοντική βελτίωση.

Για μια πρώτη προσέγγιση, ωστόσο, είναι απαραίτητο μόνο να εφαρμοστεί η κοινή λογική και να ληφθούν υπόψη μια σειρά μέτρων που, όταν εκτελούνται συστηματικά, μπορούν να επιτύχουν εξοικονόμηση πρώτων υλών και ενέργειας, καθώς και να μειώσουν τη ρύπανση και τους πιθανούς κινδύνους που μπορεί να επηρεάζουν τόσο το περιβάλλον όσο και την ανθρώπινη υγεία. Για να κατανοήσετε καλύτερα τα σημεία που αναφέρονται σε αυτόν τον οδηγό, είναι απαραίτητο να είμαστε σαφείς σχετικά με διάφορες έννοιες που χρησιμοποιούνται συνεχώς σε όλο το

έγγραφο. Αυτές οι έννοιες είναι κυρίως αυτές των **απορριμμάτων, μείωσης, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και κομποστοποίησης.**

Περιγραφή των Πέντε R's. Ισπανός μαθητής από το σχολείο la Hispanidad.

 [CONCEPTOS CLAVES - YouTube](#) - video ES

Άρνηση: Αυτή είναι η πρώτη και κύρια αρχή που μας λέει να αρνηθούμε οτιδήποτε δεν χρειαζόμαστε. Ακόμα κι αν είναι δωρεάν, αν δεν το χρειάζεστε, πείτε όχι σε χαριτωμένα και άλλα διαφημιστικά δωρεάν, είδη μιας χρήσης όπως σκεύη, φλιτζάνια και σκεύη τροφίμων και οτιδήποτε άλλο δεν είναι πραγματικά απαραίτητο στη ζωή μας. Αυτό είναι το πρώτο βήμα για τη μείωση των απορριμμάτων μας.

Περιγραφή του όρου Refuse. Ισπανίδα μαθήτρια του σχολείου la Hispanidad.

 [RECHAZAR - YouTube](#) - video ES

Μείωση: Η μείωση συνδυάζεται με την άρνηση, όσον αφορά το να σκέφτεσαι τι χρειάζεσαι και να αρνείσαι ό,τι σου είναι άχρηστο. Όποτε είναι δυνατόν, μπορούμε να κάνουμε επιλογές για να μειώσουμε τα πράγματα που χρησιμοποιούμε, όπως φέρνοντας τις δικές μας τσάντες στο παντοπωλείο, τα δικά μας μπουκάλια νερού σε εκδηλώσεις ή τα δικά μας φλιτζάνια στην καφετέρια.

Περιγραφή του όρου *Reduce*. Ισπανίδα μαθήτρια του σχολείου *la Hispanidad*.

 [REDUCIR - YouTube](#) - video ES

Επαναχρησιμοποίηση: Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η επαναχρησιμοποίηση έρχεται πριν από την ανακύκλωση και αυτό σημαίνει ότι όποτε είναι δυνατόν, θα πρέπει να εξετάζουμε εάν τα αντικείμενα μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν. Τα παλιά βάζα ζυμαρικών, για παράδειγμα, μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν ως δοχεία για αποξηραμένα τρόφιμα. Η επαναχρησιμοποίηση σημαίνει επίσης ότι αντί να πετάξουμε κάτι, αν έχει ακόμα χρήση ή ζωή, ακόμα κι αν δεν το χρειαζόμαστε εμείς οι ίδιοι, μπορούμε να το δωρίσουμε ή να το δώσουμε σε κάποιον που μπορεί να συνεχίσει να το χρησιμοποιεί.

Περιγραφή του όρου *Reuse*. Ισπανίδα μαθήτρια του σχολείου *la Hispanidad*.

video ES

 [REUTILIZAR - YouTube](#)

Ανακύκλωση: Εάν δεν μπορούμε να επαναχρησιμοποιήσουμε αντικείμενα που είναι ανακυκλώσιμα, μπορούμε να τα ανακυκλώσουμε, ώστε το υλικό να μετατραπεί σε κάτι νέο. Ενώ η ανακύκλωση είναι ένας τρόπος για να παραταθεί η διάρκεια ζωής ενός υλικού, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι είναι μια διαδικασία που απαιτούνται πόροι και ενέργεια, και ορισμένα υλικά, όπως το πλαστικό, έχουν περιορισμένο αριθμό ανακύκλωσης προτού μειωθεί η ποιότητά του και δεν μπορεί πλέον να ανακυκλωθεί άλλο.

Περιγραφή του όρου *Recycle*. Ισπανίδα μαθήτρια του σχολείου *la Hispanidad*.

video ES

 [RECICLAR - YouTube](#)

Κομποστοποίηση: Στο κάτω μέρος της ιεραρχίας έρχεται το "Rot", το οποίο μας προσκαλεί να κομποστοποιήσουμε οργανικά υλικά όπως απορρίμματα αυλής ή υπολείμματα τροφών. Το χαρτί μπορεί επίσης να κομποστοποιηθεί, αλλά, καθώς η κομποστοποίηση είναι η τελευταία στην ιεραρχία 5R, το χαρτί θα πρέπει να ανακυκλώνεται όποτε είναι δυνατό πριν από την κομποστοποίηση και εάν είναι βρεγμένο, βρώμικο ή με υπολείμματα τροφής όπως ένα κουτί με λιπαρή πίτσα, τότε θα πρέπει να κομποστοποιηθεί .

Περιγραφή του

Ισπανίδα
σχολείου la
video ES

όρου Rot.
μαθήτρια του
Hispanidad.

[YouTube](#)

Και αυτά είναι τα πέντε Rs!!

Ακολουθώντας τα Πέντε Rs και τη σειρά τους, μπορούμε να αρχίσουμε να κάνουμε βήματα προς τη μείωση των απορριμμάτων μας και τον αντίκτυπό μας στον πλανήτη!

Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξάνεται και αρχίζουμε να βλέπουμε τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της υπερβολικής χρήσης ενέργειας και της βιομηχανικής ανάπτυξης, πρέπει να αποτρέψουμε περαιτέρω ζημιές. Είναι δουλειά μας να διασφαλίσουμε ότι οι μελλοντικές μας γενιές θα έχουν υγιή μέρη για να ζήσουν και να ελαχιστοποιήσουμε τη ζημιά μας στα οικοσυστήματα της βιοποικιλότητας της γης. Με απλά λόγια, πρέπει να διασφαλίσουμε την ύπαρξη περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, που είναι η πρακτική της υπεύθυνης αλληλεπίδρασης με τον πλανήτη.

Βιωσιμότητα σημαίνει διαβίωση και κάλυψη των τρεχουσών αναγκών χωρίς να διακυβεύεται το βιοτικό επίπεδο και οι ανάγκες των μελλοντικών γενεών. Αν και είναι ένας ευρύς ορισμός, η βιωσιμότητα (ή η περιβαλλοντική βιωσιμότητα) έχει σημασία σε ό,τι κάνουμε. Για παράδειγμα, η Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος (ΥΠΠ) ισχυρίζεται ότι «όλα όσα χρειαζόμαστε για την επιβίωση και την ευημερία μας εξαρτώνται, άμεσα ή έμμεσα, από το φυσικό μας περιβάλλον».

Όσο περισσότερες καλές πρακτικές εφαρμόζουμε όλοι μας – τόσο πιο γρήγορα θα δημιουργήσουμε μια ολόκληρη οικολογία ζωής που προάγει τη βιωσιμότητα. Το πρώτο βήμα είναι να αρχίσουμε να κατανοούμε τα βασικά του τι μπορεί να κάνει κάθε μέρος της ζωής για να γίνει πιο φιλικό προς το περιβάλλον. Εκτός από το όφελος του πλανήτη και των κατοίκων του, η περιβαλλοντική βιωσιμότητα μπορεί να προσφέρει πολλά οφέλη. Οι τρεις πυλώνες της βιωσιμότητας περιλαμβάνουν τα τρία Ε:

Οικονομία

Η οικονομία σημαίνει πώς αντιμετωπίζουμε τις προσωπικές και εθνικές επιχειρήσεις. Σε προσωπικό επίπεδο, θα πρέπει να βεβαιωθούμε ότι είμαστε υπεύθυνοι καταναλωτές. Θα πρέπει να αγοράζουμε μόνο ηθικά, φιλικά προς το περιβάλλον πράγματα που μπορούν να μας διαρκέσουν για κάποιο χρονικό διάστημα. Συχνά, φαίνεται ότι είμαστε ανίσχυροι ως άτομα, αλλά αλλάζοντας τις αγοραστικές μας συνήθειες, δείχνουμε στους άλλους ότι νοιαζόμαστε - και αυτό μπορεί να είναι αρκετό για να αρχίσουν να νοιάζονται επίσης. Σε εθνικό επίπεδο, φροντίστε να υποστηρίξετε τη νομοθεσία και τους πολιτικούς που καθιστούν τις επιχειρήσεις υπεύθυνες για τη ρύπανση. Αυτό είναι δύσκολο να γίνει, αλλά όπως και να είσαι καλύτερος καταναλωτής, το να απαιτείς περισσότερα από τους εκπροσώπους σου θα δώσει σήμα στους άλλους ότι αυτό είναι φυσιολογικό.

Περιγραφή του όρου Economy, Ελληνίδα μαθήτρια του 12ου ΓΕΛ Πάτρας.

<https://youtube.com/shorts/XSX82m43bhk?feature=share> - video EN

Οικολογία

Η οικολογία σημαίνει να είσαι περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένος, να σκέφτεσαι ενεργά πώς να είσαι πιο πράσινος. Σε προσωπικό επίπεδο, αυτό σημαίνει να κοιτάξετε ενεργά τους χώρους γύρω σας - το σπίτι σας, την οικογένειά σας, τους φίλους σας, τη δουλειά σας - και να δείτε εάν ορισμένα μέρη τους θα μπορούσαν να γίνουν πιο οικολογικά. Μην ανησυχείτε αν δεν μπορείτε να κάνετε όλες τις αλλαγές ταυτόχρονα - κανείς δεν μπορεί - το σημαντικό είναι να προσπαθήσετε να κάνετε μια αλλαγή. Κοινωνικά, η οικολογία αφορά περισσότερο την αλλαγή του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι σκέφτονται για το περιβάλλον. Οι άνθρωποι έχουν αυτή την αντίληψη ότι η φύση δεν τους αφορά ή ότι είναι κάτι που επισκέπτονται όπως η Disneyland. Αλλά εξαρτιόμαστε από τη φύση, και χωρίς αυτήν, δεν μπορούμε να ζήσουμε σε αυτόν τον πλανήτη.

Περιγραφή του όρου Ecology, Ελληνίδα σπουδάστρια του ΙΕΚ ΒΕΡΓΗ

<https://www.youtube.com/watch?v=aW75P-892Vs> - video EN

Ισότητα

Η ισότητα σημαίνει τόσο ισότητα ευκαιριών όσο και ισότητα ανθρώπων. Αυτό είναι ίσως το πιο δύσκολο από όλα, και αυτό λέει κάτι. Αυτές τις μέρες μας αρέσει να πιστεύουμε ότι οι ζωές των άλλων δεν μας αφορούν πολύ. Όμως ισχύει το αντίθετο. Η διασφάλιση ότι όλοι έχουν μια ζωή που αξίζει να ζήσουν, διευκολύνει την επίλυση προβλημάτων όπως η κλιματική αλλαγή. Πολλά έχουν ειπωθεί για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής - ξηρασίες, πλημμύρες, πυρκαγιές, άνοδος της στάθμης της θάλασσας - αλλά συχνά ξεχνάμε ότι πολλά από αυτά τα προβλήματα μπορεί να μην γίνουν άμεσα αισθητά από εμάς. Θα είναι άνθρωποι στον παγκόσμιο νότο και άνθρωποι που ζουν σε αφιλόξενα μέρη που θα δουν τη ζωή τους να καταστρέφεται το συντομότερο. Θα είναι όμως και η επόμενη γενιά ανθρώπων. Η ισότητα δεν αφορά μόνο την ισότητα μεταξύ των ανθρώπων που ζουν αυτή τη στιγμή, αλλά και τη δίκαιη μεταχείριση των ανθρώπων που έρχονται.

Περιγραφή του όρου Ecology, Ελληνίδα σπουδάστρια των ΙΕΚ ΔΕΛΤΑ

<https://www.youtube.com/shorts/OIGFJKNdWog>

3. Τι είναι οι ακτές; Γιατί πρέπει να τις συντηρούμε και να τις προστατεύουμε;

Γενικό πλαίσιο

Η Ευρώπη αποτελείται από 33 περιοχές που εκτείνονται σε μια ακτογραμμή 1.550 μιλίων, όπου ζουν περίπου 70 εκατομμύρια κάτοικοι. Αυτές οι περιοχές χαρακτηρίζονται από μια ισχυρή ταυτότητα, που συνδέεται με την εγγυητά τους στον ωκεανό και με μεγάλη φυσική και πολιτιστική ποικιλομορφία. Είναι επίσης πολύ ευάλωτες λόγω της πίεσης ανθρώπινης και φυσικής προέλευσης την οποία υφίστανται: για παράδειγμα, αστικοποίηση ή διάβρωση των ακτών.

Οι ακτές αλλάζουν λόγω φυσικών και ανθρώπινων διεργασιών. Φυσικές διεργασίες όπως οι καιρικές συνθήκες, η διάβρωση, η μεταφορά και η εναπόθεση, σχηματίζουν και μεταμορφώνουν τα παράκτια περιβάλλοντα σε διαφορετικά χρονικά πλαίσια και κύκλους. Οι φωτογραφίες δείχνουν μακροχρόνιους κύκλους διάβρωσης και εναπόθεσης – **βλέπε Εικόνα 1.**

Harrisburgh το 1996, το 2006 και το 2012 κατά τη διάρκεια του οποίου χάθηκαν μια σειρά από παραθαλάσσια ακίνητα (copyright Mike Page)

Άλλες φυσικές επιρροές που αλλάζουν τις ακτές περιλαμβάνουν έντονα γεγονότα όπως σεισμούς, κυκλώνες, πλημμύρες και τσουνάμι. Οι φυσικοί κύκλοι του κλίματος αλλάζουν σε εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια, όπως αποδεικνύεται από τις επιπτώσεις της εποχής των παγετώνων στην ακτή – **βλέπε Εικόνα 2.**

Η κατάσταση των ακτών του Ιονίου της Σικελίας λόγω του μεσογειακού κυκλώνα Helios.

Copyright: Italy 24 Press News

Στο πλαίσιο αυτό, το LITORAL PROJECT σκοπεύει να ενισχύσει τις επιχειρησιακές ικανότητες των παράκτιων υπευθύνων λήψης αποφάσεων καθώς και των νέων σε αυτές τις περιοχές, με στόχο την ενημέρωση και την υποστήριξη της εξέτασης των παράκτιων κινδύνων. Προς τούτο, σκοπεύει να παράσχει εργαλεία για να βοηθήσει τη λήψη αποφάσεων και να προωθήσει παραδείγματα καλών πρακτικών στους διάφορους σχετικούς τομείς. Το έργο δεν περιλαμβάνει ανάπτυξη επιστημονικών ερευνητικών εργασιών, αλλά εντείνει τις επιχειρησιακές ανταλλαγές με σκοπό τη βελτίωση της πρόληψης και της διαχείρισης των παράκτιων κινδύνων.

Τύποι ακτών

Οι παράκτιες ζώνες, που χρησιμεύουν ως μετάβαση μεταξύ του θαλάσσιου και του χερσαίου περιβάλλοντος, είναι από καιρό μια περιοχή με ιδιαίτερα οικολογικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά που ενθαρρύνουν τη συγκέντρωση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Για πολλούς λόγους, η διαχείριση και η προστασία των ακτών είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Πρώτον, για την προώθηση της γαλάζιας οικονομίας, μετά για τον συντονισμό και την προώθηση τόσο της χερσαίας όσο και της θαλάσσιας ανάπτυξης και, τέλος, για την προώθηση της δημιουργίας ενός οικολογικού οικοσυστήματος. Η γαλάζια ανάπτυξη που είναι αποτελεσματική και βιώσιμη είναι απαραίτητη για τη συνεχή επέκταση της οικονομίας, αλλά πρέπει επίσης να δώσει ίση έμφαση στη διαφύλαξη του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των ακτών και στη διασφάλιση αποτελεσματικών και ασφαλών μεταφορών.

Τι είναι οι ακτές; Ισπανίδα μαθήτρια από IES Bitácora

 [¿Qué son las costas PART 1 - YouTube - Video ES](#)

Οι παράκτιοι υγρότοποι συνδέουν το χερσαίο και το θαλάσσιο περιβάλλον λειτουργώντας ως μεταβατικοί βιότοποι κατά μήκος των θαλάσσιων-στεριανών συνόρων. Η ιδέα ότι τα μεταβατικά ύδατα είναι μερικώς αλμυρά λόγω της γειννιάσής τους με τα παράκτια ύδατα, αλλά επηρεάζονται έντονα από τις ροές γλυκών υδάτων, υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία- Πλαίσιο για τα Νερά, η οποία αναπτύχθηκε ως απάντηση στην ανάγκη ενοποίησης των ενεργειών διαχείρισης των υδάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι ανταλλαγές υλικών και ενέργειας μεταξύ ξηράς και θάλασσας ρυθμίζονται από αυτά τα μεταβατικά οικοσυστήματα. Επιπλέον, επειδή φιλοξενούν μια ποικιλία οικοτόπων και προσφέρουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για πολλά ενδημικά ή/και προστατευόμενα είδη, αποτελούν σημαντικές τοποθεσίες για τη βιοποικιλότητα. Λόγω της ύψιστης σημασίας τους για την άγρια ζωή, ιδιαίτερα τα αποδημητικά και τα πτηνά αναπαραγωγής, και είναι πολύτιμα λόγω της αφθονίας τους σε φυσικούς πόρους. Προσφέρουν επίσης μια ποικιλία οικολογικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της σταθεροποίησης των ακτογραμμών, του ελέγχου των επιπέδων θρεπτικών ουσιών, της δέσμευσης άνθρακα, του καθαρισμού των μολυσμένων πλωτών οδών και της παροχής τροφής και ενέργειας.

Ευρώπη

Οι ακτές της Ευρώπης είναι πολύ διαφορετικές. Υπάρχουν γκρεμοί, αμμόλοφοι και αμμώδεις παραλίες. Υπάρχουν επίσης νησιά και ποτάμια. Η ακτογραμμή της Ευρώπης είναι μια από τις πιο όμορφες περιοχές στον κόσμο. Έχει μεγάλη ποικιλία τοπίων, από τους βράχους του Ντόβερ στην Αγγλία μέχρι τις χρυσαφένιες αμμουδιές της Ισπανίας. Υπάρχει επίσης μια μεγάλη ποικιλία δραστηριοτήτων που μπορούν να γίνουν στις ακτές της Ευρώπης, από το κολύμπι στη θάλασσα μέχρι την αναρρίχηση στους βράχους.

Το ανάγλυφο της Ευρώπης ποικίλλει πολύ λόγω του γεωλογικού σχηματισμού της. Το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης αποτελείται από τεκτονικές πλάκες που έχουν μετακινηθεί αργά η μία πάνω στην άλλη για εκατομμύρια χρόνια, με αποτέλεσμα μια μεγάλη ποικιλία εδαφών. Τα κύρια ανάγλυφα χαρακτηριστικά της Ευρώπης περιλαμβάνουν τις Άλπεις, τα Πυρηναία, τα Ουράλια, τον Καύκασο και τα βουνά της Σκανδιναβίας. Υπάρχει επίσης ένας μεγάλος αριθμός πεδιάδων και οροπέδων, όπως το Κεντρικό Οροπέδιο της Ισπανίας, η πεδιάδα της Βόρειας Ευρώπης και η πεδιάδα του Δούναβη.

Ανάλογα με τους ωκεανούς και τις θάλασσες που τις λούζουν, οι ακτές μπορεί να είναι:

Ακτές Ατλαντικού.

1. Αυτές περιλαμβάνουν τις ακτές της Βαλτικής, της Βόρειας και της Κανταβρικής Θάλασσας.
2. Οι χερσόνησοι της Σκανδιναβίας και της Γιουτλάνδης βρίσκονται κοντά στη Βαλτική Θάλασσα.

3. Το πρώτο και τα βρετανικά νησιά που συνορεύουν με τη Βόρεια Θάλασσα.

Ακτές Μεσογείου

1. Περιλαμβάνουν τις τρεις μεγάλες χερσονήσους: Ιβηρική, Ιταλική και Βαλκανική και συνορεύουν με τις ακόλουθες θάλασσες:

- Τυρρηνικό.
- Αδριατική.
- Αιγαίο.

2. Στο εσωτερικό βρίσκεται η Μαύρη Θάλασσα, η οποία συνδέεται με τη Μεσόγειο μέσω του στενού του Βοσπόρου.

3. Πολλά νησιά βρίσκονται εδώ: το αρχιπέλαγος των Βαλεαρίδων, Κορσική, Σαρδηνία, Σικελία, Κρήτη, Κύπρος.

Η ευρωπαϊκή ήπειρος έχει μια πολύ τραχιά και ακανόνιστη ακτογραμμή:

Η επίδραση της φθοράς των μαλακών πετρωμάτων από τα νερά ή επειδή τα νερά εισέρχονται σε αρχαίες κοιλάδες.

- Παραδείγματα είναι τα νορβηγικά φιόρδ ή οι ψηλές εκβολές ποταμών της Γαλικίας.
- Όταν τα βουνά φτάνουν στη θάλασσα, εμφανίζονται

γκρεμοί.

Παράκτιες πεδιάδες (παράκτιες πεδιάδες):

σχηματίζονται εάν η γη είναι επίπεδη και φτάνει στη θάλασσα (Ολλανδία, Δανία και Γερμανία).

Σε χαμηλά παράκτια πεδινά, οι ποταμοί σχηματίζουν δέλτα (Εβρος, Ροδανός, Πάδος και Δούναβης)

Ισπανία

Η ποικιλομορφία είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ισπανικής ακτογραμμής. Κατά μήκος του άνω των 9000 χιλιομέτρων, υπάρχουν διαφορετικές κλιματικές περιοχές, διαφορετικοί τύποι βράχων, διαφορετικές ωκεανογραφικές συνθήκες και μεγάλη ποικιλία από βράχους και βραχώδεις πλατφόρμες, παραλίες, αμμόλοφους, έλη, παράκτιες λιμνοθάλασσες, αλυκές, εκβολές ποταμών και δέλτα. Εδώ είναι μια λίστα με όλα τα ονόματα των ακτών της Ισπανίας, από βορρά προς νότο. Κόστα Μπράβα: βρίσκεται στην αυτόνομη κοινότητα της Καταλονίας και είναι μια από τις πιο δημοφιλείς ακτές της Ισπανίας. Έχει μήκος περίπου 300 χλμ. και αποτελείται από μια σειρά από μικρούς κολπίσκους και αμμώδεις παραλίες. Costa Dorada: βρίσκεται επίσης στην Καταλονία και είναι γνωστή για τις πανέμορφες χρυσαφένιες αμμουδιές της. Η Costa Dorada έχει μήκος περίπου 200 χλμ. Costa Blanca: βρίσκεται στην αυτόνομη κοινότητα της Βαλένθια και είναι μια από τις πιο δημοφιλείς ακτές της Ισπανίας. Το Costa Blanca έχει μήκος περίπου 200 χλμ. και αποτελείται από μια σειρά από πανέμορφες παραλίες με λευκή άμμο. Costa del Sol: βρίσκεται στην αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας και είναι μια από τις πιο δημοφιλείς ακτές της Ισπανίας. Το Costa del Sol έχει μήκος περίπου 150 χλμ. και αποτελείται από μια σειρά από πανέμορφες χρυσαφένιες αμμουδιές. Costa de la Luz: βρίσκεται στην αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας και είναι γνωστή για τις πανέμορφες χρυσαφένιες αμμουδιές της. Το Costa de la Luz έχει μήκος περίπου 100 km.

→ [Περισσότερες πληροφορίες για τις ισπανικές ακτές\(ΙΣΠ\)](#)

Στην **Ανδαλουσία** μπορούμε να μιλήσουμε για 5 ακτές, τη γνωστή Costa del Sol (στη Μάλαγα), τη λεγόμενη Costa Tropical (στη Γρανάδα, την παραλιακή περιοχή των χωριών Almuñecar, Motril, Salobreña...), την εντυπωσιακή Costa de la Luz στην Huelva, η άγνωστη για πολλούς Costa de Almeria και η υπέροχη Costa de la Luz στο Cadiz.

Οι κύριοι μεταβατικοί τύποι οικοσυστημάτων κατά μήκος της ακτογραμμής της **Huelva** είναι οι παράκτιες παραλίες και οι αμμόλοφοι, τα παράκτια έλη και οι εκβολές ποταμών, οι παράκτιες λιμνοθάλασσες, τα πευκοδάση και οι υγρότοποι. Σε εθνικό επίπεδο, οι ήδη γνωστοί συμπεριλήφθηκαν στην πρώτη απογραφή υγροτόπων, ενώ περισσότερες γνώσεις αποκτήθηκαν καθώς προχωρούσε ο εντοπισμός και η χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων σε περιοχές Natura 2000, σύμφωνα με την Οδηγία για τους οικοτόπους. Στην επαρχία της Huelva, το δίκτυο Natura 2000 προσφέρει προστασία σε ένα μεγάλο πλήθος οικοσυστημάτων, μόνο στην ακτή μπορούμε να βρούμε: το εθνικό πάρκο Doñana, το κατώτερο Guadalquivir, το Dehesa de Torrecuadros και το Arroyo de Pilas, το Dehesa del Estero και το Montes de Moguer, το Estero de Domingo Rubio, η λιμνοθάλασσα Palos και Las Madres, οι Odiel Dunnes, τα έλη και οι όχθες του ποταμού Tinto και οι εκβολές του, τα έλη Odiel του Carboneras, η λιμνοθάλασσα Portil, το Enebrales de Punta Umbría, τα έλη του ποταμού Piedras, των εκβολών του, και του βέλους του Rompido, και των ελών της νήσου Cristina.

Ενώ οι συντονισμένες προσπάθειες για την αντιμετώπισή τους έχουν καθυστερήσει πολύ, ορισμένες από αυτές τις παράκτιες κοινότητες, που βρίσκονται σε εξαιρετικά ευάλωτη θέση, έχουν ήδη αρχίσει να αισθάνονται τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Ιδιαίτερα σε αυτές τις παράκτιες περιοχές, όπου η τουριστική βιομηχανία έχει αναπτυχθεί σημαντικά, η κλιματική αλλαγή έχει αρνητικές επιπτώσεις. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει μικρή σχετική πολυεπίπεδη έρευνα σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, της διάβρωσης και της ανόδου της στάθμης της θάλασσας, παρά τη σημασία των παράκτιων ζωνών.

Τι είναι οι ακτές; Ισπανίδα μαθήτρια από IES Bitácora

 [QUE SON LAS COSTAS PART2 - YouTube](#) - Video ES

→ Περισσότερες πληροφορίες - Σώστε την ακτή! - Αναφορά

Ελλάδα

Από τα αρχαία χρόνια, η θάλασσα και οι ακτές ήταν πάντα πηγή ζωής. Προσέφεραν φυσικούς πόρους, γεινίαση με τη θάλασσα και τα οφέλη της, ευνοϊκές συνθήκες για πολλές ζωτικής σημασίας ανθρώπινες δραστηριότητες και ευημερία, καθώς και ένα όμορφο και αρμονικό περιβάλλον με υπέροχα τοπία που ενέπνευσαν πολλούς καλλιτέχνες και πολιτιστική ζωή.

Το παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον της **Ελλάδας** χαρακτηρίζεται από τα όμορφα τοπία και τα σημαντικά οικοσυστήματα με πολλά σπάνια είδη που χρήζουν προστασίας. Ταυτόχρονα, είναι ευάλωτο λόγω ορισμένων φυσικών κινδύνων, όπως η διάβρωση, καθώς και λόγω πιέσεων λόγω ορισμένων ανθρώπινων δραστηριοτήτων και αντικρουόμενων χρήσεων γης (υπερεκμετάλλευση φυσικών πόρων, αστικοποίηση, ρύπανση κ.λπ.).

Τρεις κύριοι τύποι ακτών μπορούν να αναγνωριστούν σε ολόκληρη τη χώρα: παραλίες, βραχώδεις ακτές και παράκτιοι υγρότοποι (δέλτα, λιμνοθάλασσες κ.λπ.), που θεωρούνται οι πιο ευάλωτοι τύποι παράκτιων περιοχών.

• Παραλίες και αμμόλοφοι

Μια ποικιλία από πανίδα και χλωρίδα μπορεί να βρεθεί σε αυτές τις περιοχές. Λόγω των φυσικών τους χαρακτηριστικών, αντιπροσωπεύουν τις περιοχές όπου εντοπίζονται οι περισσότερες ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι αμμόλοφοι αποτελούν ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο οικοσύστημα επειδή αλλάζουν εύκολα κάτω από μικρές περιβαλλοντικές πιέσεις. Η αξία τους αγνοείται τις περισσότερες φορές, με αποτέλεσμα την απώλεια πολλών θινών σε παράκτιες ζώνες που σήμερα είναι υπερπληθυσμένες. Η τουριστική ανάπτυξη ασκεί μεγάλη πίεση στους αμμόλοφους, και το ίδιο ισχύει για εγκαταστάσεις αναψυχής, οδοποιίες για γρήγορη πρόσβαση, αστικοποίηση κ.λπ. Οι αμμόλοφοι σε αρκετές περιπτώσεις έχουν καταστραφεί. Μόνο την τελευταία δεκαετία η αξία αυτών των οικοσυστημάτων έχει αναγνωριστεί ευρέως. Ωστόσο, δεν έχουν ληφθεί σημαντικά μέτρα για την προστασία τους.

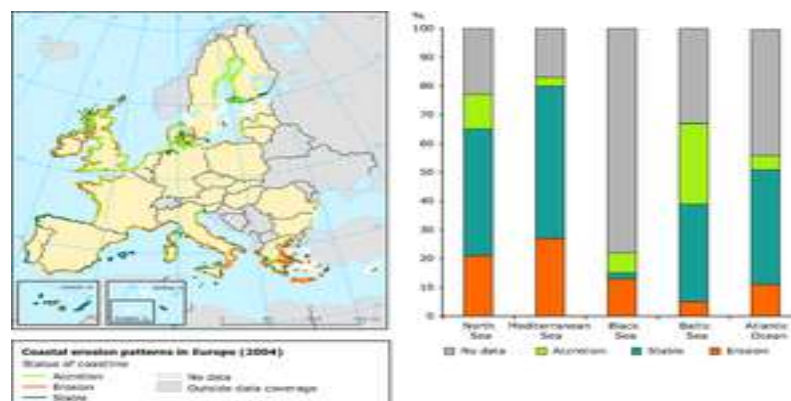

• Βραχώδεις ακτές

Αντιπροσωπεύουν το 70% της ελληνικής ακτογραμμής. Η πανίδα και ιδιαίτερα η χλωρίδα αυτών των περιοχών διαφέρουν σημαντικά, αλλά εξακολουθούν να παρουσιάζουν υψηλή βιοποικιλότητα.

• Υγρότοποι

Διαφορετικοί τύποι υγροτόπων βρίσκονται σε ολόκληρη τη χώρα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένοι από τους υγροτόπους μπορούν να θεωρηθούν ως ομάδες συμπεριλαμβανομένων άλλων μικρότερων υγροτόπων. Πολλά σπάνια είδη ορνιθοπανίδας μπορούν να βρεθούν εκεί, όπως ο αετός με λευκή ουρά, ο στικταετός και ο πελεκάνος της Δαλματίας. Κατά μήκος της ακτής υπάρχουν πολλές λιμνοθάλασσες και έλη. Υπάρχουν επίσης 8 μεγάλα δέλτα. Αυτά τα οικοσυστήματα είναι εξαιρετικά εύθραυστα και αποτελούν τον βιότοπο μεγάλου αριθμού ειδών.

Ο χάρτης και το γράφημα δείχνουν τα πρότυπα διάβρωσης των ακτών στην Ευρώπη (2004)

Η **Μεσόγειος Θάλασσα** καλύπτει 2.500.000 km² με μέσο βάθος 1.500 μέτρα και το βαθύτερο σημείο είναι πάνω από 5.000 μέτρα. Η ακτογραμμή εκτείνεται σε 46.000 km διασχίζοντας 22 χώρες. Η Μεσόγειος Θάλασσα είναι μια υπολειμματική θάλασσα μεταξύ Ευρώπης, Αφρικής και Ασίας ως αποτέλεσμα της κίνησης της τεκτονικής πλάκας. Σήμερα, 82 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε παράκτιες πόλεις. μέχρι το 2025 θα υπάρχουν περίπου 150-170 εκατομμύρια. Πάνω από 100 εκατομμύρια τουρίστες συρρέουν στις παραλίες της Μεσογείου κάθε χρόνο και ο αριθμός αυτός αναμένεται να διπλασιαστεί μέχρι το 2025. Αυτό προκαλεί υψηλή πίεση στο περιβάλλον. Γενικά, η διάβρωση της παραλίας και οι επιπτώσεις στον τουρισμό αποτελούν απειλή για την πολύτιμη περιουσία και αυξάνουν τον κίνδυνο πλημμύρας. Μέρος του προβλήματος της διάβρωσης δεν είναι η ίδια η διάβρωση, αλλά οι αυξανόμενες επενδύσεις στην παράκτια ζώνη. Το άνετο κλίμα ενισχύει τις πολλές τουριστικές πόλεις κατά μήκος της περιοχής της Μεσογείου. Επεκτείνεται και οι κατοικίες των ντόπιων της περιοχής.

Οι ελληνικές ακτές αποτελούν φυσικό πόρο και κληρονομιά μεσογειακής και διεθνούς σημασίας, η οποία θα πρέπει να διαφυλαχθεί για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές σε μια προοπτική βιωσιμότητας. Τα ελληνικά παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα χαρακτηρίζονται από υψηλή παραγωγικότητα, ιδίως οι υγρότοποι και οι αμμόλοφοι, και φιλοξενούν πολυάριθμα είδη πανίδας, η επιβίωση των οποίων είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας.

Συγκεκριμένα, στην περιοχή της δυτικής Ελλάδας, οι λιμνοθάλασσες Κοτυχίου, Προκόπου, Αράξου καθώς και το έλος Λαμίας προστατεύονται από τη Σύμβαση Ramsar (1971) σύμφωνα με την οποία χαρακτηρίζονται ως υγρότοποι διεθνούς σημασίας και χρήζουν προστασίας.

Στο βορειοδυτικό τμήμα της προστατευόμενης περιοχής βρίσκεται το περίφημο δάσος της Στροφυλιάς, το οποίο είναι το πιο εκτεταμένο πευκοδάσος σε όλη την Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης.

Οι παράκτιες ζώνες συχνά περιλαμβάνουν παράκτια δάση και θάμνους που δημιουργούν, σε συνδυασμό με τη θάλασσα, ένα τοπίο υψηλής αισθητικής αξίας, ενώ συμβάλλουν ταυτόχρονα στην ελαχιστοποίηση των πλημμυρών, της διάβρωσης και άλλων φυσικών κινδύνων.

→ [Περισσότερες πληροφορίες για τις ελληνικές ακτές](#)

3. Τα κύρια προβλήματα που επηρεάζουν τις ακτές

Η ακτογραμμή παρουσιάζει ανησυχητικά συμπτώματα περιβαλλοντικής υποβάθμισης και κορεσμού του φυσικού χώρου, υπερβαίνοντας τη φέρουσα ικανότητα της επικράτειας, τόσο σε αριθμό ατόμων όσο και σε υποδομές. Τα αίτια είναι γνωστά: υπερεκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων και παράνομη τράτα, υπερβολική κατανάλωση νερού για τη γεωργία και τον τουρισμό· ρύπανση, τόσο θαλάσσια όσο και χερσαία· η αλλοίωση των μορφοδυναμικών ισορροπιών (κατασκευή κυματοθραύστη) που προκαλεί διαβρωτική ζημιά σε πολλά σημεία της ακτής, αστική και τουριστική πίεση, μη βιώσιμη σε πολλές παράκτιες περιοχές και επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση με τους νόμους για τις ακτές¹

Κύρια προβλήματα που επηρεάζουν την περιγραφή των ακτών. Ισπανίδα μαθήτρια από IES Bitácora

[Principales problemas que afectan a la costa 1 - YouTube](#) - Video ES

Οι παράκτιες περιοχές έχουν πληγεί περισσότερο από τις επιπτώσεις της αυξανόμενης ανθρώπινης πίεσης, της αστικοποίησης και της τουριστικής ανάπτυξης.

- Η μαζική αστικοποίηση και η κατασκευή διαφορετικών υποδομών που συνδέονται με αυτήν έχουν προκαλέσει ριζική μεταμόρφωση της ακτογραμμής και εξαφάνιση πολλών αμμωδών παραλιών.
- Η κατασκευή κτιρίων, δρόμων, περιπάτου κ.λπ. στην αμμώδη επιφάνεια των παραλιών, η εκτέλεση ανεπαρκών χερσαίων και θαλάσσιων έργων και η εξόρυξη αδρανών υλικών είναι μερικές από τις πιο συχνές δραστηριότητες που προκαλούν αυτή τη μεταμόρφωση.
- Η δημογραφική πίεση και η συγκέντρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων στις ακτές, με την καλλιέργεια κόκκινων φρούτων στην ακτή της Huelva να είναι μια από τις δραστηριότητες που έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο, οδηγούν σε αύξηση της κατανάλωσης των υδάτινων πόρων σε σημείο υπερεκμετάλλευσης.
- Οι τοξικές λίμνες φωσφογύψου και τα βαρέα μέταλλα που η εξόρυξη συνεισφέρει στους ποταμούς Tinto και Odiel.

[→ Περισσότερες πληροφορίες \(Απειλές για την παράκτια ζώνη\)](#)

¹ (Barragán, J. M., Boy, Á., Carballo, A., Colina, A., Doménech, J. L., & Juanes, J. A., 1991).

Ένα ειδικό πρόβλημα ρύπανσης στις παράκτιες περιοχές, ως συνέπεια της υπερεκμετάλλευσης, είναι η αλάτωση των παράκτιων υδροφορέων λόγω της διείσδυσης του θαλασσινού νερού, ένα από τα προβλήματα που επηρεάζουν περισσότερο το Εθνικό Πάρκο Doñana. Το σημερινό μοντέλο ανθρώπινης ανάπτυξης στις παράκτιες περιοχές είναι ελάχιστα βιώσιμο με τους όρους που λάμβανε χώρα μέχρι τώρα. Εάν συνεχιζόταν ο σημερινός ρυθμός ανάπτυξης των βασικών ανθρώπινων δραστηριοτήτων, τα περιβαλλοντικά προβλήματα που θα προέκυπταν θα ήταν τέτοιου μεγέθους που μπορούμε να περιμένουμε μείωση της τρέχουσας ποιότητας ζωής και ισχυρή αποδυνάμωση των παραγωγικών τομέων.

Κύρια προβλήματα που επηρεάζουν την περιγραφή των ακτών. Ισπανός μαθητής από IES Bitácora

 <https://youtube.com/shorts/KIB7e8rjIKs?feature> - video ES

Η πιο επαναλαμβανόμενη απειλή που θέτει σε κίνδυνο τις ακτές της Ουέλβα είναι οι συνέπειες ενός τσουνάμι το οποίο, όπως ανακοινώθηκε από διάφορους ειδικούς στον τομέα, είναι βέβαιο ότι θα συμβεί, αν και δεν είναι γνωστό πότε με βεβαιότητα. Ο αντίκτυπος ενός τσουνάμι στις ακτές μας θα ήταν μια περιβαλλοντική καταστροφή μεγάλου μεγέθους, γι' αυτό η περιφερειακή κυβέρνηση της Ανδαλουσίας ανακοίνωσε την εκπόνηση ενός Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης για τον κίνδυνο τσουνάμι στην Ανδαλουσία. Τι ζητά η επιστημονική κοινότητα: αξιολόγηση των επιπτώσεων ενός πιθανού τσουνάμι και σχέδιο δράσης για την αντίδραση στην έκτακτη ανάγκη. Σχεδόν το ίδιο που το Δημοτικό Συμβούλιο της Ουέλβα, από τον Δεκέμβριο του 2019, πραγματοποιεί με πρωτοποριακό τρόπο στην Ισπανία, οριοθετημένο στην τοπική περιοχή. Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης είναι ασφάλιση για την προστασία των ακτών. Μέχρι τώρα δεν υπήρχε καν, παρόλο που ζουν 23 εκατομμύρια άνθρωποι στην περιοχή. Δηλαδή, το 58% του πληθυσμού βρίσκεται σε μια περιοχή 7.660 τετραγωνικών χιλιομέτρων και εκτιμάται ότι όσοι επλήγησαν από ένα τσουνάμι στις ακτές της Ουέλβα θα επηρεάσουν συνολικά 112.700 θύματα. Μετά από χρόνια καθυστέρησης και την ανάπτυξη ειδικών, το κρατικό σχέδιο τοποθετεί την Ισπανία στην πρώτη γραμμή της Ευρώπης σε αυτόν τον τομέα. Το σχέδιο στοχεύει στον εντοπισμό των φαινομένων όσο το δυνατόν νωρίτερα και στην ενημέρωση του πληθυσμού ώστε να εκκενωθεί και να προστατευτεί πριν το νερό φτάσει στη στεριά.

Από την άλλη πλευρά, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Huelva είναι η **εξαφάνιση του γλυκού νερού** στο **Εθνικό Πάρκο Doñana**, που φιλοξενεί έναν από τους μεγαλύτερους υδροτόπους της Ευρώπης και απειλείται από την εντατική γεωργία (ιδίως την καλλιέργεια κόκκινων φρούτων). Οι επιστήμονες υποστηρίζουν

ότι η παροχή νερού στο πάρκο έχει μειωθεί δραματικά λόγω της κλιματικής αλλαγής και της υπερβολικής άντλησης νερού από γειτονικές φάρμες φρούλας, συχνά μέσω παράνομων γεωτρήσεων. Αυτό το θέμα διχάζει έντονα αυτούς που θέλουν να διατηρήσουν το πάρκο και τους αγρότες.

Ο Juan Romero, εκπρόσωπος του "Salvemos Doñana" είπε: "Η υπερεκμετάλλευση των υπόγειων υδάτων θα καταστρέψει τους υγροτόπους της Doñana εάν δεν υπάρξουν ριζικές αλλαγές. Και οι ριζικές αλλαγές θα ήταν: να σταματήσει η υπερεκμετάλλευση του υδροφόρου ορίζοντα και να κλείσουν πηγάδια, αυτό είναι το Πρέπει να περιορίσουν τις τρέχουσες εξορύξεις και να τις μειώσουν στο μισό. Παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις ακτιβιστών, ειδικών, ακόμη και της UNESCO να σταματήσει η παράνομη εξορύξη υπόγειων υδάτων (το WWF έχει καταγράψει περισσότερες από 1.000 παράνομες γεωτρήσεις), ελάχιστα έχουν γίνει για την αντιμετώπιση του. Η επίδραση της εκμετάλλευσης του υδροφόρου ορίζοντα είναι πιο εμφανής στην εξαφάνιση των λιμνών των αμμόλοφων, οι οποίες εξαρτώνται άμεσα από τον υδροφόρο ορίζοντα και φιλοξενούν ενδημικά είδη πλαγκτού και πλούσιες κοινότητες αμφιβίων και λιβελλούλων. υπερχειλίζει επίσης στο σύστημα των ελών που υποστηρίζει τα υδρόβια πτηνά, συμπεριλαμβανομένων των μεγαλύτερων φλαμίνγκο, και αυτή η ροή έχει μειωθεί σημαντικά με τη γεώτρηση. αρδεύοντας γη και έτσι νομιμοποιούν τις επιχειρήσεις παράνομων αγροτών, παρά την ανοιχτή αντίθεση της ισπανικής κεντρικής κυβέρνησης, της ΕΕ, της UNESCO και αρκετών μη κυβερνητικών οργανώσεων.

→ [Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις απειλές της Doñana \(αναφορά της WWF\)](#)

Στις αρχές του 21ου αιώνα, το κρίσιμο ζήτημα της χωρικής ρύθμισης και οργάνωσης των παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών αποτελεί βασική προτεραιότητα για την Ευρώπη, τη Μεσόγειο και την Ελλάδα σε μια εποχή κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικών αλλαγών. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές της Μεσογείου αντιμετωπίζουν ολοένα μεγαλύτερους κινδύνους από φυσικές καταστροφές και ανθρώπινες πιέσεις. Το παράκτιο περιβάλλον απειλείται σοβαρά από δραστηριότητες (όπως ο τουρισμός, οι μεταφορές κ.λπ.) που πραγματοποιούνται χωρίς την προσφυγή ακόμη και στις πιο στοιχειώδεις αρχές της αειφορίας. με αποτέλεσμα, αναπτυξιακά και περιβαλλοντικά, αυτές οι δραστηριότητες κάθε άλλο παρά ωφέλιμες είναι. Οι θαλάσσιες μεταφορές και ο παράκτιος και θαλάσσιος τουρισμός αποτελούν πηγές και εστιακά σημεία ρύπανσης στη στεριά και στη θάλασσα και οδηγούν στην υποβάθμιση των θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων. Επιπλέον, η οικοδόμηση (νόμιμα ή παράνομα) της παράκτιας ζώνης, ιδιαίτερα κοντά ή στον αιγιαλό και τον αιγιαλό, οξύνει την υποβάθμιση αυτών των περιοχών, που αποτελούν και βασικά τουριστικά αγαθά.

Οι άνθρωποι έχουν αλλάξει σημαντικά τα παράκτια περιβάλλοντα και έχουν δημιουργήσει την ανάγκη για αποτελεσματική διαχείριση των ακτών. Η ανθρωπογενής αλλαγή είναι αποτέλεσμα:

► πληθυσμός και αστική ανάπτυξη προκαλώντας συμπίεση των ακτών και μειώνοντας την περιοχή στην οποία μπορούν να λειτουργήσουν οι φυσικές παράκτιες διεργασίες.

- ▶ Ανάπτυξη υποδομών, όπως κτίρια, κρηπιδώματα και λιμάνια, σε ευαίσθητες παράκτιες τοποθεσίες όπως παράκτιες θίνες και εκβολές ποταμών που διακόπτουν τους φυσικούς κύκλους ιζημάτων.
- ▶ Η ρύπανση από δραστηριότητες αστικών και αγροτικών χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας, της ναυτιλίας, της απορροής των αστικών όμβριων υδάτων και του τουρισμού, μειώνει τις ανέσεις και τις αξίες των ακτών.
- ▶ κλιματική αλλαγή που προκύπτει από τις αυξημένες εκπομπές CO₂ που προκαλούν άνοδο της στάθμης της θάλασσας και συχνότερα και πιο έντονα ακραία καιρικά φαινόμενα.
- ▶ βιολογικές πιέσεις, όπως εισαγόμενα είδη που μπορούν να αποσταθεροποιήσουν τα παράκτια οικοσυστήματα και τις μορφές εδάφους.

Τα παράκτια συστήματα είναι ευάλωτα σε αλλαγές στις παράκτιες διεργασίες, προκαλώντας αλλοίωση της μορφολογίας των ακτών, διάβρωση, καθίζηση και αλλαγές στην ποιότητα του νερού. Η οικολογία και οι ανθρώπινες υποδομές κινδυνεύουν από τη διάβρωση, τις πλημμύρες και τις καταγίδες. Η ευπάθεια ενός δεδομένου πληθυσμού, συστήματος ή τόπου να βλάψει από την έκθεση σε έναν κίνδυνο ή ένα απειλητικό γεγονός (π.χ. παράκτια πλημμύρα, γεγονός ρύπανσης από τη μεταφορά επικίνδυνων υλικών) ή μια συνεχιζόμενη διαδικασία (π.χ. κατά μήκος μιας ακτής, η υπερβολική απορροή λιπασμάτων από γεωργικές εκτάσεις), επηρεάζει άμεσα την ικανότητα προετοιμασίας, αντίδρασης και ανάκαμψης από κινδύνους και καταστροφές. Η κοινωνική ευπάθεια εστιάζει σε εκείνες τις παράκτιες κοινότητες ή δημογραφικούς και κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες που αυξάνουν ή αποδυναμώνουν τις επιπτώσεις των γεγονότων κινδύνου στους τοπικούς πληθυσμούς.

Το νερό στην επιφάνεια της Γης εμφανίζεται ως ποτάμια, λίμνες, υγρότοποι και θάλασσες, όλα τα οποία είναι σημαντικά οικοσυστήματα που υποστηρίζουν ποικίλες ανθρώπινες ανάγκες, όπως γεωργικές και βιογεωχημικές δραστηριότητες, που πρέπει να διατηρηθούν από την ανθρωπότητα τα επόμενα χρόνια. Λόγω των πρόσφατων κλιματικών αλλαγών, οι υγρότοποι μπορούν να θεωρηθούν μερικά από τα πιο απειλούμενα οικοσυστήματα, που επηρεάζονται από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, τις καταγίδες και τις πλημμύρες ποταμών καθώς και από ανθρώπινες δραστηριότητες

2.

Οι παράκτιες λιμνοθάλασσες αντιπροσωπεύουν μια μεταβατική ζώνη όπου τα γλυκά νερά και τα θαλάσσια οικοσυστήματα συνδέονται μεταξύ τους. Συνήθως προσανατολίζονται παράλληλα με την ακτή και σχηματίζονται σε τοπογραφικά χαμηλές περιοχές πίσω από τις ακτές. Ανάλογα με τον βαθμό ανταλλαγής νερού με τη θάλασσα, οι λιμνοθάλασσες μπορούν να ταξινομηθούν ως:

- Βυθισμένες

² (P. Avramidis, G. Pliopoulos, et al., 2014)

- περιορισμένες,
- και με διαρροή.³

Οι βυθισμένες λιμνοθάλασσες εμφανίζονται σε ακτές όπου έχει προκύψει παράκτια μετατόπιση λόγω της δράσης των υψηλών κυμάτων, οι περιορισμένες λιμνοθάλασσες επικοινωνούν με τη θάλασσα μέσω δύο ή περισσότερων εισόδων και οι λιμνοθάλασσες με διαρροή έχουν πολλά κανάλια εισόδου.

Είναι γνωστοί οι ρύποι που υποβαθμίζουν τη λιμνοθάλασσα Κοτυχίου. Είναι αυτό της διάθεσης απορριμμάτων και της κύριας διαχείρισης αστικών και ομβρίων υδάτων. Λιπάσματα και υπολείμματα φυτοφαρμάκων, λύματα και σκουπίδια, κτηνοτροφικά απόβλητα, σκάγια και φυσίγγια από λαθροθηρία. Όλες οι πιέσεις που ασκούνται στη λιμνοθάλασσα θα παρουσιαστούν παρακάτω από ανθρώπινες δραστηριότητες στην περιοχή.

Η λαθροθηρία συμπίπτει συχνά με την επίσημη κυνηγετική περίοδο (20 Αυγούστου έως τέλος Φεβρουαρίου). Μεγάλης έκτασης περιστατικά λαθροθηρίας σημειώνονται στο Κοτύχι με γραμμές σκαφών. Η λαθροθηρία κατά την εαρινή μετανάστευση αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για την ορνιθοπανίδα της περιοχής. Η διάθεση των απορριμμάτων είναι ένα από τα πιο σημαντικά θέματα και χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή. Στην ευρύτερη περιοχή των εμπλεκόμενων δήμων δεν υπάρχει οργανωμένη υγειονομική ταφή απορριμμάτων με αποτέλεσμα ορισμένα σημεία της περιοχής να μετατρέπονται σε χώρους διάθεσης απορριμμάτων, σε ΧΥΤΑ.

Οι ΧΥΤΑ λειτουργούν επί χρόνια κατά παράβαση της Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας, προκαλώντας μεγάλες και ανεπανόρθωτες ζημιές στο περιβάλλον και στην υγεία των κατοίκων. Μολύνουν τον υδροφόρο ορίζοντα, το έδαφος και τον αέρα αφού τα περισσότερα καίγονται. Δυστυχώς δεν υπάρχει ολοκληρωμένο σύστημα στην περιοχή του αποχετευτικού δικτύου του δήμου Λεχαινών, καθώς και ο βιολογικός καθαρισμός που κατασκευάστηκε σε απόσταση λίγων χιλιομέτρων ανατολικά της λιμνοθάλασσας δεν λειτούργησε ποτέ.

Επιπλέον, σύμφωνα με μια έρευνα από το 1945-2016, η υδάτινη επιφάνεια της λιμνοθάλασσας παρουσίασε σημαντική συρρίκνωση καθώς φαινόταν να έχει αργά λάσπη και να μεταβαίνει σε βαλτώδεις περιοχές και τελικά σε ξηρά. Αυτή η συρρίκνωση πιθανότατα οφειλόταν σε συνδυασμό επιπτώσεων, όπως η εντατική καλλιέργεια, η κατασκευή του φράγματος του Πηγειού και η μείωση των καναλιών τροφοδοσίας. Είναι σημαντικό να δημιουργηθούν ολοκληρωμένες στρατηγικές που προσθέτουν αξία τόσο σε τοπικό επίπεδο για την προστασία των κοινοτήτων που απειλούνται περισσότερο όσο και σε διεθνές επίπεδο με ολοκληρωμένες πολιτικές.

---

³ (B. Kjerfve,1986)

4. Συμβουλές, πρόσθετοι πόροι και συνεισφορές από τους συμμετέχοντες

Ακολουθούν μερικές επιλογές για απλές, διασκεδαστικές και πρακτικές δραστηριότητες που μπορείτε να κάνετε με τα παιδιά στο σπίτι, για να ξυπνήσετε την επιθυμία τους να φροντίσουν το περιβάλλον:

- Διαχωρίστε τα σκουπίδια σε πλαστικό, γυαλί, χαρτί και άλλα απορρίμματα. Εάν μπορείτε, έχετε ξεχωριστούς κάδους για κάθε είδος απορριμμάτων. Αν δεν θέλουν να αγγίξουν τα σκουπίδια, θα μπορούσαν να είναι επιφορτισμένοι με το να κολλήσουν αφίσες στους κάδους και ακόμη και να τους διακοσμήσουν.
- Διδάξτε τους να εξοικονομούν ενέργεια αναθέτοντας ευθύνες. Για παράδειγμα, τα μικρότερα παιδιά μπορούν να είναι υπεύθυνα για το κλείσιμο της τηλεόρασης και τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να είναι υπεύθυνα για την αποσύνδεσή τους.
- Φροντίστε τα φυτά μαζί τους. Εξηγήστε τους ότι είναι επίσης ζωντανά όντα και χρειάζονται ήλιο, νερό, γαλήνη και ησυχία, ακόμη και μια μελωδική φωνή για να γίνουν υγιείς και δυνατοί. Μπορείτε να διακοσμήσετε τις γλάστρες ή να τις βάψετε μαζί.
- Ανακυκλώστε αχρησιμοποίητα αντικείμενα και δημιουργήστε νέα πράγματα μαζί. Για παράδειγμα, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ρολά χαρτιού υγιείας για να φτιάξουν στολίδια, κουτάκια καφέ για να φτιάξουν γλάστρες ή ακόμη και να δημιουργήσουν μια κούκλα από πλαστικά μπουκάλια. Ενθαρρύνετε τα να δημιουργήσουν παιχνίδια από την αρχή χρησιμοποιώντας ανακυκλωμένα υλικά.

Συστάσεις για υπαίθρια αναψυχή

Οι ακτές και οι ωκεανοί σε όλο τον κόσμο είναι εύθραυστοι, γι' αυτό ακολουθούν απλές συμβουλές για τις ενέργειες που μπορείτε να υιοθετήσετε για φιλικές προς το περιβάλλον διακοπές στην παραλία:

- Εκτός από την επιλογή ενός οικολογικού καταλύματος διακοπών, επιλέξτε ένα που είναι κοντά στις παραλίες, πηγαίνετε εκεί με τα πόδια ή με ποδήλατο.
- Εάν αποφασίσετε να εξασκηθείτε σε μια θαλάσσια δραστηριότητα, επιλέξτε φιλικά προς το περιβάλλον θαλάσσια σπορ. Κουπί, σερφ, kite surf ή απλά κολύμβηση με αναπνευστήρα. Εκτός από την ηχορύπανση και το αποτύπωμα άνθρακα που δημιουργούν οι μηχανοκίνητες δραστηριότητες, διαταράσσουν επίσης τη θαλάσσια άγρια ζωή.
- Για να αποφύγετε να φέρετε σκουπίδια στην παραλία, υιοθετήστε τα ίδια αντανακλαστικά μηδενικής σπατάλης όπως θα κάνατε στην πόλη.
- Αποφύγετε τα πλαστικά μπουκάλια και πάρτε τα επαναχρησιμοποιήσιμα μαζί σας, υπάρχουν πλέον πολλά διαθέσιμα μοντέλα, που θα κρατήσουν τα αγαπημένα σας ποτά δροσερά όλη την ημέρα.
- Αποφύγετε τα προϊόντα που συσκευάζονται μεμονωμένα και πάρτε τις λιχουδιές των παιδιών σε αεροστεγή δοχεία
- Επιλέξτε σακούλες από βαρύ υλικό και μην φέρετε μαζί σας ελαφρύ πλαστικό που είναι πιθανό να πετάξει μακριά στη φύση.

Γνωρίζετε ότι οι αντηλιακές λοσιόν έχουν αναγνωριστεί ως μία από τις αιτίες της καταστροφής των κοραλλιογενών υφάλων; Έχουν περάσει μερικά χρόνια τώρα που γνωρίζουμε ότι το αντηλιακό έχει καταστροφική επίδραση στη θαλάσσια ζωή. Μια μελέτη που δημοσιεύτηκε το 2008 στο Environment Health Perspectives επεσήμανε ότι η χρήση αντηλιακών με βάση τα πετροχημικά επηρέαζε τους κοραλλιογενείς υφάλους. Αυτό που συμβαίνει κυρίως είναι ότι τα κοράλλια λευκαίνουν με συνέπεια να πεθαίνουν αργά. Τα αντηλιακά που περιέχουν μεταλλικά φίλτρα δεν διεισδύουν στο δέρμα, είναι μη αλλεργιογόνα και περιορίζουν τις επιπτώσεις στους ωκεανούς. Εάν πρέπει να φοράτε αντηλιακό, αυτή είναι σίγουρα μια καλύτερη επιλογή. Μπορεί να είναι λίγο πιο ακριβά από τα «κανονικά», αλλά αξίζει τον κόπο.

Κοχύλια, βότσαλα και άμμος αποτελούν το οικοσύστημα των ακτών μας. Τα λουριά της θάλασσας (π.χ.: φύκια, παρασυρόμενα ξύλα, κόκαλα σουπιάς) παίζουν ρόλο και συχνά χρησιμεύουν ως δεξαμενή τροφής για τα πουλιά. Η λήψη οστρακοειδών και η επαναφορά της άμμου ή των βότσαλων είναι επιβλαβείς και αποδυναμώνουν αυτό το οικοσύστημα.

Αν επισκεφτείτε μια δημοφιλή παραλία, θα δείτε πιθανώς συγκεκριμένη πρόσβαση, όπως πεζόδρομους ή σκάλες που έχουν σχεδιαστεί για να φτάσετε εκεί. Αν σας ενδιαφέρουν περισσότερο οι μυστικές παραλίες ή οι ήσυχoi κολπίσκοι, αυτό μπορεί να μην ισχύει. Ότι κι αν συμβεί, ακολουθήστε τα σηματοδοτημένα μονοπάτια προς την παραλία και μην ενδώσετε στον πειρασμό να περάσετε από τους αμμόλοφους για να φτάσετε στη θάλασσα πιο γρήγορα. Οι αμμόλοφοι φιλοξενούν ένα εύθραυστο οικοσύστημα. Τα πουλιά τα επιλέγουν συχνά ως περιοχές φωλιάς. Επίσης, τα

σπάνια φυτά που αναπτύσσονται εκεί και μπορεί να φαίνονται αβλαβή, είναι συχνά προστατευόμενα είδη και παίζουν ουσιαστικό ρόλο κατά της διάβρωσης των αμμόλοφων.

Κάθε χρόνο 8 εκατομμύρια τόνοι πλαστικού βρίσκονται στους ωκεανούς. Πάρε δράση και κάνε το κομμάτι σου. Ξεκινήστε μην αφήνοντας τίποτα πίσω σας. Εάν η παραλία στην οποία θα πάτε είναι διάσπαρτη με πλαστικό, αφιερώστε δύο λεπτά για να καθαρίσετε λίγο ή συμμετάσχετε σε έναν καθαρισμό παραλίας που διοργανώνει ένας σύλλογος στην πόλη που επισκέπτεστε.

Όλοι έχουμε γίνει μάρτυρες της όρεξης του γλάρου και ίσως νιώσαμε σαν να τους δώσουμε μια γεύση από τη φρυγανιά μας, αλλά η προστασία της βιοποικιλότητας σημαίνει επίσης ότι δεν ταΐζουμε τα πουλιά. Πρώτον, γιατί είναι ενοχλητικό για αυτούς και μπορεί να είναι επιβλαβές για το πεπτικό τους σύστημα, αλλά ουσιαστικά επειδή θα χάσουν τη συνήθεια να κυνηγούν για το φαγητό τους. Τα πουλιά που τρέφονται από ανθρώπους θα επιστρέφουν συνεχώς αναζητώντας τροφή, και αυτό αυξάνει τα απόβλητα πουλιών στην παραλία. Κάτι που μπορεί να διαταράξει την ισορροπία του οικοσυστήματος και να προκαλέσει περιβαλλοντική ζημιά στην παραλία.

Μόνο για τα πλαστικά, το οικονομικό και οικολογικό κόστος είναι σημαντικό όταν συμπεριλαμβάνονται καθαρισμοί παραλιών, απώλειες τουρισμού και ζημιές στις βιομηχανίες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Παρά την ισχυρή νομοθεσία, όπως οι οδηγίες της ΕΕ, η ρύπανση της θάλασσας και των ακτών παραμένει υψηλή, ενώ η πρόληψη και τα καινοτόμα προγράμματα καθαρισμού ακτών και θαλασσών παραμένουν πρόκληση. Πολλές λύσεις είναι διαθέσιμες για την αντιμετώπιση αυτών των πηγών ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης, της επεξεργασίας λυμάτων, των ομάδων συλλεκτών και ειδικού εξοπλισμού όπως σκάφη skimmer, μηχανήματα καθαρισμού παραλιών ή συσκευές συλλογής φυκιών. Ωστόσο, υπάρχει επιτακτική ανάγκη να αναπτυχθούν ισχυρές

καινοτόμες μέθοδοι και διαδικασίες για τον καθαρισμό των ακτών και των ωκεανών και για την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων σε υγιή και καθαρή κατάσταση.

Η πρωταρχική πρόκληση δεν είναι μόνο η απομάκρυνση των απορριμμάτων και της ρύπανσης, αλλά η μετατροπή των συλλεγόμενων απορριμμάτων σε μια ροή πόρων σύμφωνα με την έννοια της κυκλικής οικονομίας.

[→ Περισσότερες πληροφορίες για τον αειφόρο τουρισμό](#)

5.1. Ενημερωτικά βίντεο για τους ωκεανούς μας και την προστασία των ακτών από επίσημες πηγές

- [Get-to-know marine strategies video \(Spanish\)](#)
- [How to save our coastal seas \(English\)](#)
- [Protecting Seas and Oceans also protect our human rights \(English\)](#)
- [Historic oceans treaty agreed at United Nations after decades of talks – BBC News](#)

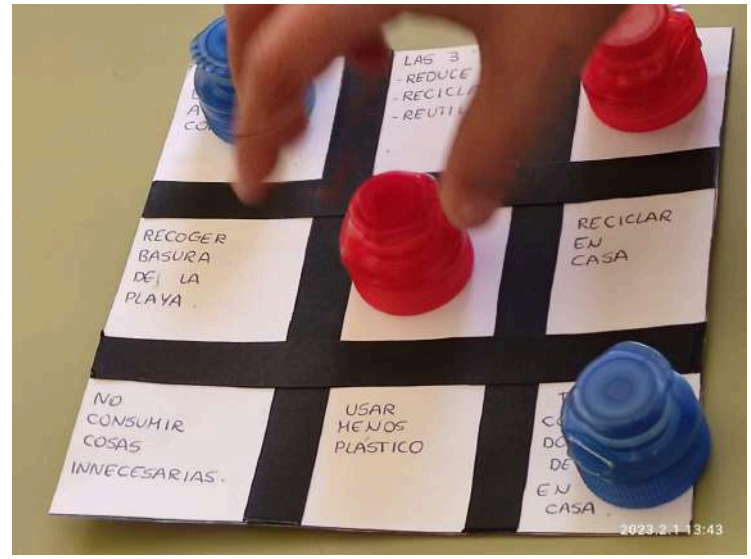
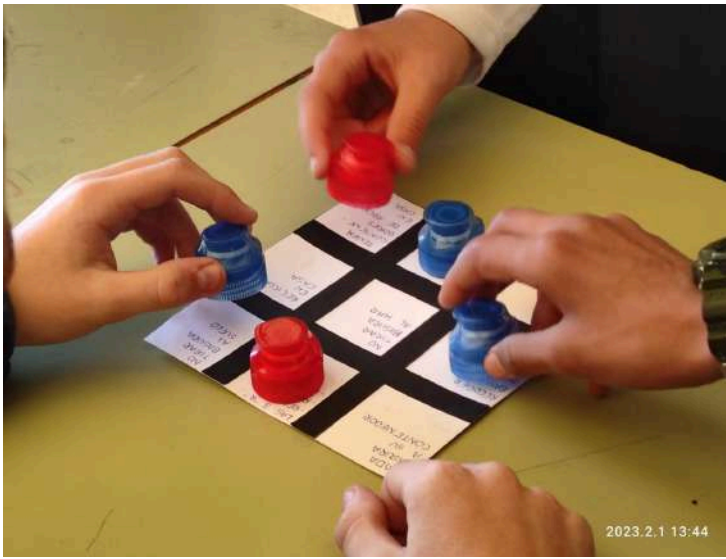
5.2. Προτεινόμενα παιχνίδια

1. Tic-tac-toe οικολογικό παιχνίδι

 Colegio la Hispanidad 1º ESO. Ημερομηνία: 01/02/2023

 Περιγραφή: Το παιχνίδι αποτελείται από το παραδοσιακό παιχνίδι τικ-τακ, αλλά με οικολογικό θέμα. Στα τετράγωνα του παιχνιδιού, μπορείτε να διαβάσετε φράσεις όπως "χρησιμοποιήστε λιγότερο πλαστικό" ή "ανακυκλώστε στο σπίτι". Οι μάρκες για να παίξετε είναι επαναχρησιμοποιημένα καπάκια μπουκαλιών.

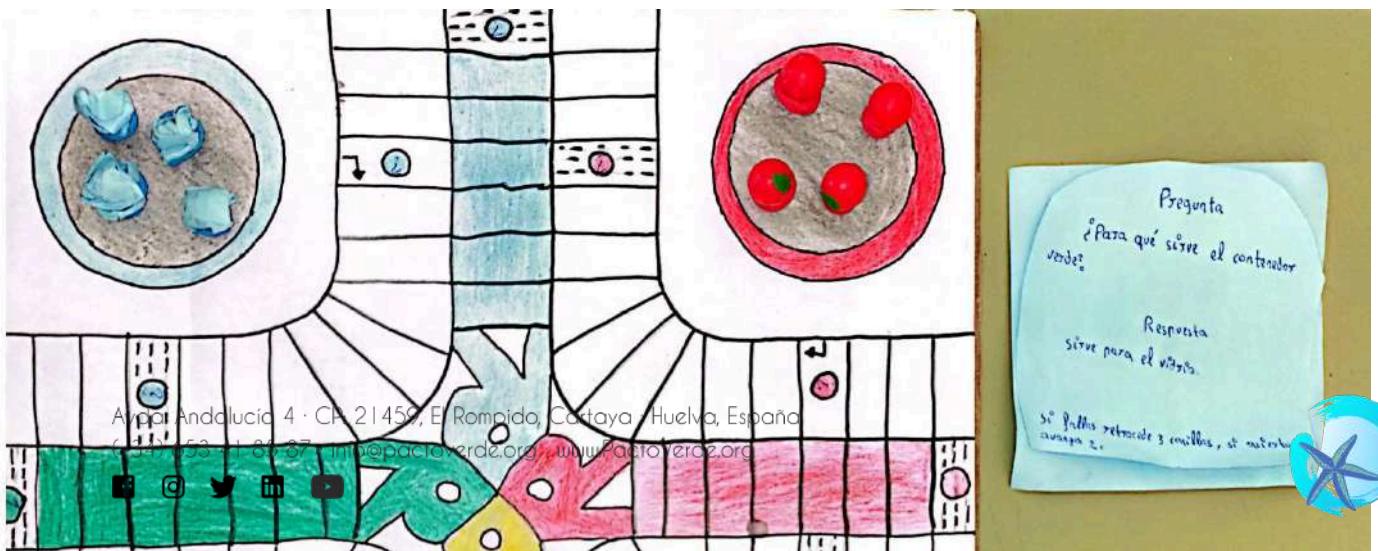

2. Recycling Parcheesi

📌 Colegio la Hispanidad 1º ESO. Ημερομηνία: 01/02/2023.

📌 Περιγραφή: Αυτό το παιχνίδι είναι μια προσαρμογή του παραδοσιακού Parcheesi με την καινοτομία ότι όταν ο παίκτης προσγειώνεται σε ένα τετράγωνο ασφαλείας πρέπει να απαντήσει σε μια ερώτηση σχετική με το περιβάλλον, όπως "Τι είναι ο πράσινος κάδος;" Εάν ο παίκτης αποτύχει στην ερώτηση, μετακινείται 3 τετράγωνα πίσω, ενώ αν η απάντηση είναι σωστή, μετακινείται προς τα εμπρός 2 τετράγωνα.

3. The Ecological Goose Game

 Colegio la Hispanidad 1º ESO. Ημερομηνία: 01/02/2023.

 Περιγραφή: Το Ecological Goose Game είναι ένα παιχνίδι κουίζ, συνδυάζει τα παραδοσιακό παιχνίδι και το trivial. Οι συμμετέχοντες μαθητές έχουν αναπτύξει ένα πολύ ενδιαφέρον σύνολο ερωτήσεων, μεταξύ των οποίων μπορείτε να διαβάσετε «Πιστεύετε ότι υποφέρουμε από τις συνέπειες των πράξεών μας;», «Τι είναι η υπερθέρμανση του πλανήτη;» ή «Γνωρίζετε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των τροφίμων που τρώτε;»

PREGUNTAS

40 - ¿Por qué hay que reciclar?

37 - ¿Qué es tirar al contenedor amarillo? ¿Y el verde?

35 - ¿Verdadero o Falso? Cuando voy a tirar un residuo tiene un etiquetado.

34 - ¿En qué contenedor va el cartón?

33 - ¿En qué contenedor va el plástico de los platos?

32 - ¿Por qué surge los hoyos de los árboles?

31 - ¿Qué hacer frente para llevar a los plásticos?

30 - ¿Qué es el cubo tempestad de fuego?

15 - ¿Por qué hay que hacer siempre un grupo de los plásticos?

14 - ¿Por qué hay que poner siempre un grupo de los plásticos?

13 - ¿Por qué hay que hacer para reciclar?

12 - ¿Por qué hay que hacer siempre un grupo de los plásticos?

11 - ¿Por qué hay que hacer siempre un grupo de los plásticos?

10 - ¿Por qué hay que hacer siempre un grupo de los plásticos?

1 - ¿Qué residuos hay en los contenedores de reciclaje?

2 - ¿En qué contenedor se tira una botella de plástico?

3 - ¿En qué contenedor tiramos un balón que se rota o roto?

4 - ¿Verdadero o Falso? Si reciclamos el papel evitamos que tarden los árboles?

5 - **Aumenta los residuos.**

6 - ¿Qué debemos hacer siempre que vamos a la playa?

7 - ¿Verdadero o Falso? Los residuos de cartón se tiran al contenedor amarillo.

8 - ¿En qué contenedor tiraríamos una caja de cartón?

9 - ¿Cómo podríamos reciclar una caja?

10 - Ordena estos residuos: TUBO Y TR. ¿En qué contenedor se tiran?

11 - ¿Verdadero o Falso? Los botones se depositan en el cubo verde.

12 - ¿Cómo crees que será la tierra dentro de 50 años por los contenedores?

13 - **Aumenta los residuos.**

14 - ¿Qué hay que hacer para no destruir el planeta?

15 - ¿Qué son los problemas del medio ambiente?

16 - ¿Por qué es importante el cuidado del medio ambiente?

17 - ¿Crees que estamos sufriendo las consecuencias de nuestros actos?

18 - Menciona 2 motivos por los que se debe cuidar el medio ambiente.

19 - ¿Cómo aprovechar los recursos naturales?

20 - Menciona 3 elementos que están relacionados con el medio ambiente.

21 - ¿Cómo contribuye el medio ambiente a tu bienestar?

22 - ¿Qué piensas de la situación del medio ambiente en la zona?

23 - ¿Sabes cuántos litros de residuos se reciclan en tu comarca?

24 - ¿Qué pasaría si se destruyeran los árboles?

25 - ¿Cómo podemos cuidar el agua?

26 - **Reducción de residuos.**

27 - ¿Cómo podemos disminuir la contaminación con vehículos?

28 - Verdadero o Falso? El agua de lluvia se utiliza para regar plantas.

29 - ¿La extinción de especies es causa de aumento del medio ambiente?

30 - ¿Qué residuos surgen en la deforestación?

31 - ¿Cómo aprovechar los recursos naturales?

32 - ¿Participarías en dichas actividades de la empresa?

33 - ¿Tendrán prioridad los humanos en caso de emergencia?

34 - ¿Quién debería limpiar los bosques de la zona?

35 - ¿Conoces los efectos sobre el medio ambiente de los alimentos que comen?

45 - **Aumenta los residuos.**

44 - ¿Qué tiene que ver el agua con el medio ambiente?

43 - ¿Qué hay que hacer para reducir la contaminación?

42 - ¿Qué ciudad está más limpia?

41 - ¿Por qué hay que hacer para no contaminar el planeta?

40 - ¿A qué contenedor se tira la basura de casa?

34 - ¿Qué piensas sobre la contaminación?

33 - ¿Por qué hay que hacer para reducir la contaminación?

32 - ¿Por qué hay que hacer para reducir la contaminación?

31 - ¿Por qué hay que hacer para reducir la contaminación?

30 - ¿Por qué hay que hacer para reducir la contaminación?

25 - ¿Qué piensas sobre la contaminación?

24 - ¿Por qué hay que hacer para reducir la contaminación?

23 - ¿Por qué hay que hacer para reducir la contaminación?

22 - ¿Por qué hay que hacer para reducir la contaminación?

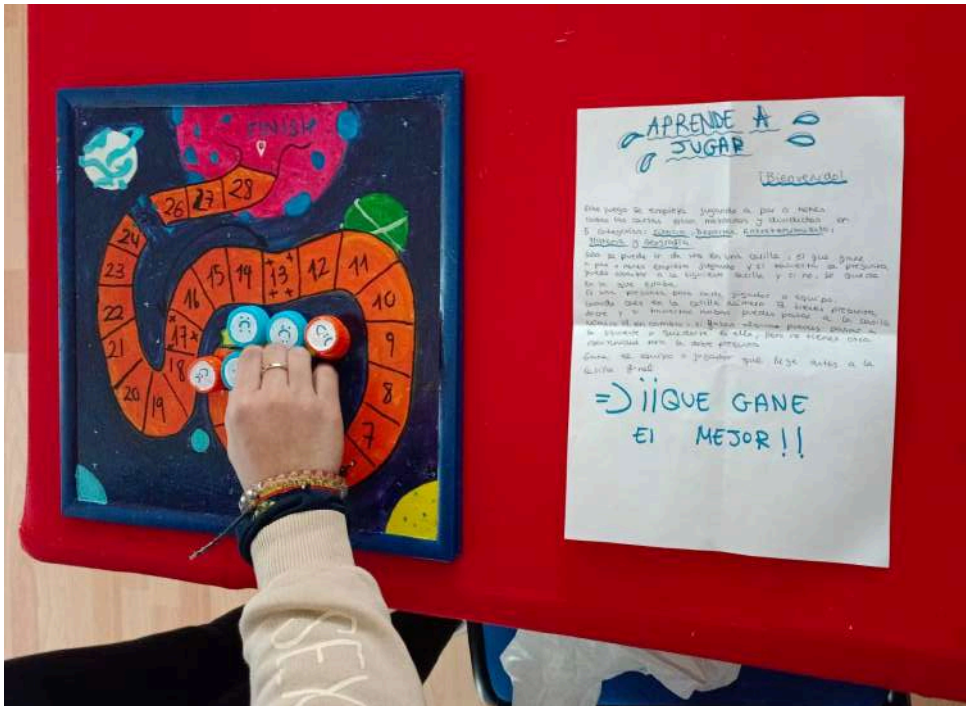
21 - ¿Por qué hay que hacer para reducir la contaminación?

4. The inquisitive snake game

📌 Colegio la Hispanidad 1º ESO. Ημερομηνία: 01/02/2023.

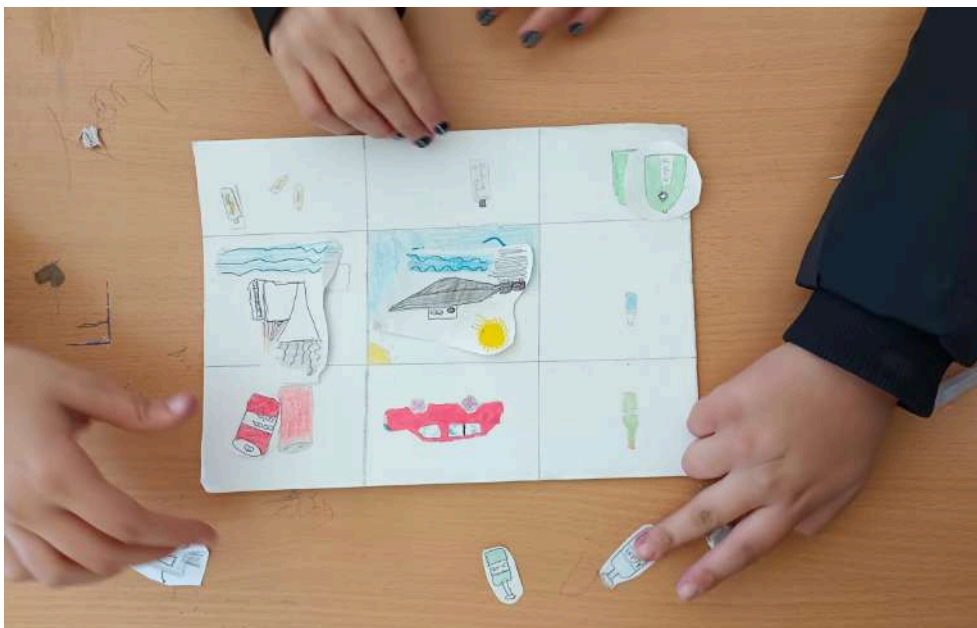
🎲 Περιγραφή: Αυτό το επιτραπέζιο παιχνίδι είναι ένα παιχνίδι κουίζ που δημιουργήθηκε από τους συμμετέχοντες του έργου Litoral, παίζεται χωρίς ζάρια, ο παίκτης κινείται στα τετράγωνα και πρέπει να απαντήσει σε μια σειρά ερωτήσεων με περιβαλλοντικά θέματα.

5. Three recycling in a row

📌 Colegio la Hispanidad 1º ESO. Ημερομηνία: 01/02/2023.

🎲 Περιγραφή: Αυτό είναι το παραδοσιακό παιχνίδι tic-tac-toe αλλά με θέμα την ανακύκλωση, για να κερδίσετε πρέπει να φτιάξετε 3 στη σειρά με αντικείμενα του ίδιου υλικού.

6. Στηρίγματα κινητών κατασκευασμένα από επαναχρησιμοποιημένο πλαστικό

 Colegio la Hispanidad 1º ESO. Ημερομηνία: 01/02/2023.

 Περιγραφή: Αυτό το αντικείμενο είναι μια θήκη κινητού τηλεφώνου κατασκευασμένη από πλαστικό μπουκάλι. Με αυτή τη δράση, ο μαθητής στοχεύει να ευαισθητοποιήσει την ανάγκη επαναχρησιμοποίησης ή/και επαναχρησιμοποίησης αντικειμένων που δεν είναι πλέον χρήσιμα για να τους δώσει μια δεύτερη ζωή.

7. Το νησί της Μόλυνσης. Η ιστορία.

Από τους Aitana, Belén, Alba and Airoa, μαθητές του Colegio La Hispanidad

La Isla de la contaminación

Este cuento relata la historia de Noa y Samuel

Eran 2 amigos que se criaron juntos, sus padres se criaron juntos eran muy amigos, por eso decidieron darles la sorpresa de irse de vacaciones juntos.

El destino era una isla paradisíaca pero... no sabían lo que les esperaba.

Cuando llegaron a la isla se encontraron toda la isla llena de plástico. Se quedaron sorprendidos ya que no se esperaba una isla tan sucia.

Apenas había vida marina por esa decisión, juntos a todos los habitantes de esa isla, para empezar un proyecto: recoger la basura.

Los niños se fueron a su casa feliz, ya que, ayudaron a reducir la contaminación marina y cobrar vida.

Aunque parecía imposible tras semanas de mucho esfuerzo la playa parecía más limpia.

Cuatro meses después la playa poco a poco comenzó a cobrar vida marina

La conclusión de este cuento es que reduzcáis los plásticos y la contaminación, y así ayudemos a tener una vida mucho mejor.

8. Ταξίδι στο Νησί, Η Ιστορία

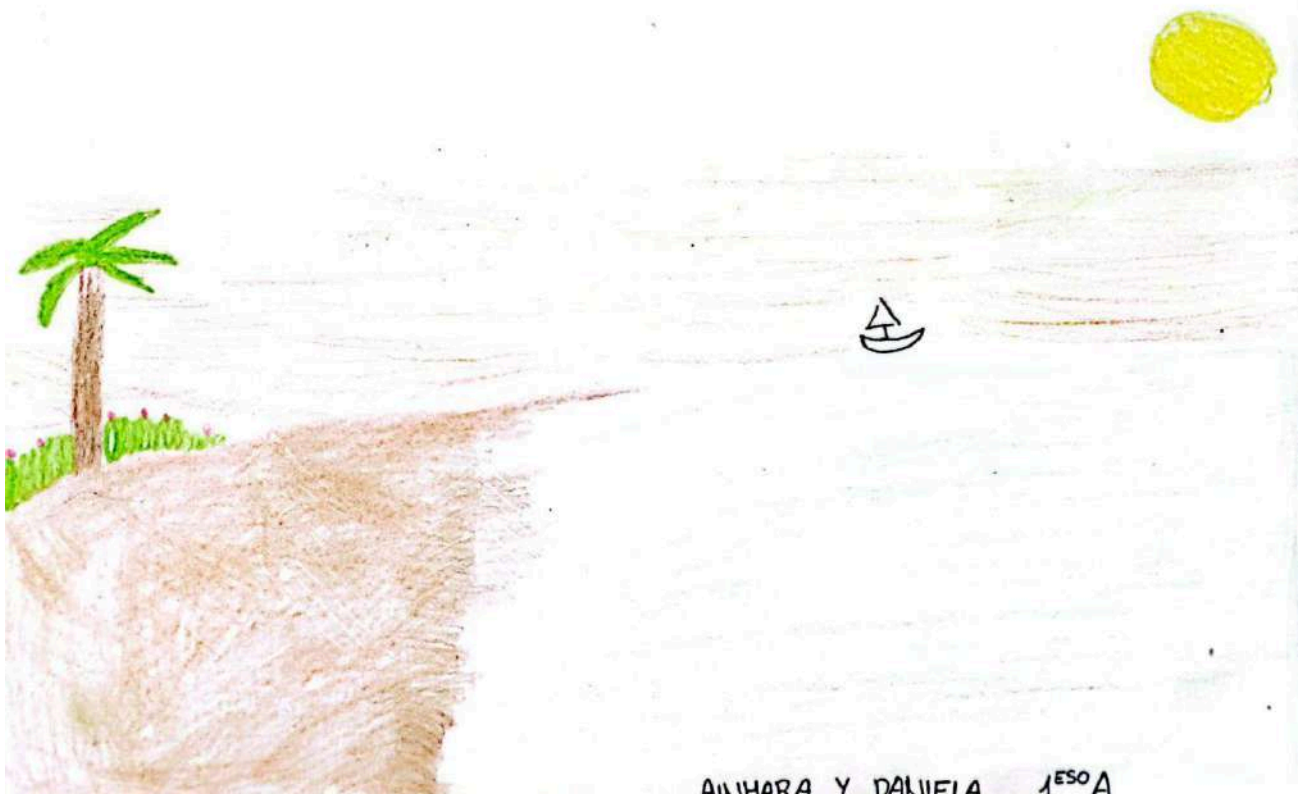
Από τους Ainhara and Daniela, μαθητές του Colegio La Hispanidad

EL VIAJE A LA ISLA

Hola, somos María y Mario, os venimos a contar una historia que nos pasó hace 10 años, en ella nos la pasamos muy bien pero a la vez sufrimos un poco. De pequeños ninguno de los dos estábamos bien económicamente; nuestros padres se llevaban muy bien y un día nos dieron la fantástica noticia de que íbamos a visitar la mejor isla del mundo, la isla Celestial. Es una isla difícil de visitar y no todo el mundo puede ir a ella, ya que era muy cara. Nuestros padres llevaban ahorrando mucho tiempo. Por fin llegó el día, cogimos el barco todos juntos, por el camino estábamos muy nerviosos, después de mucho tiempo de espera por fin llegamos a la isla, era preciosa. Vino una guía para enseñarnos la isla. Vimos nuestras habitaciones, eran muy grandes. Por la tarde fuimos a merendar a la mejor cafetería de la isla, estaba todo buenisimo, luego fuimos al parque acuático y nos lo pasamos muy bien. Por la noche hicimos una barbacoa en la playa, fue super guay, jugamos, cenamos, reímos y sobre todo disfrutamos muchísimo. A la mañana siguiente, antes de desayunar fuimos los dos solos a dar un paseo por la isla, por el camino nos encontramos mucha basura y empezamos a recogerla, ya que nos daba mucha pena, seguimos andando hasta llegar a un camino que no conocíamos, ya que estábamos pendientes a la basura. No sabíamos por donde ir, y ahí nos dimos cuenta de que nos habíamos perdido, nos asustamos y miramos para todos los lados nerviosos. Aún así seguimos recogiendo la basura hasta que vimos la cafetería de ayer, fuimos corriendo y nos encontramos el camino correcto para llegar a las habitaciones.

Cuando llegamos, nuestros padres estaban muy preocupados, ya que estuvimos mucho tiempo aguera solos y llegamos muy sucios y con mucha basura. Se lo contamos todo y se quedaron preocupados. Nos dijeron que ellos se encargaban de ir a tirar la basura mientras nos duchábamos. Cuando nos arreglamos, fuimos a hablar con los responsables de la isla para contárselo todo. Ellos decidieron darnos una gran recompensa, nos ayudaron económicamente y nos dieron una vivienda para cada uno de gran calidad, también nos regalaron otra visita a la isla para dentro de unos meses. Luego fuimos a desayunar y después hicimos una de las actividades que más nos gustaba, nadar con delfines. Era todo precioso, parecíamos que estábamos en un cuento de hadas. Los días iban pasando y cada vez nos lo pasábamos mejor. Las vacaciones se nos pasaron volando y ya era hora de irnos. Llegamos muy tristes a nuestras casas pero nos esperaban unas largas mudanzas. Al llegar a las casas nuevas vimos que eran preciosas, tenían muchísimas plantas, piscina, cine, estanco de peces... Era un sueño hecho realidad. Lo mejor de todo es que estamos vecinas. Ahora en el presente seguimos viviendo en estas casas y damos gracias a la vida por esta gran oportunidad.

ANIHARA Y DANIELA 1^{ESO}A

8. Η μαγεία της ανακύκλωσης, Η Ιστορία

Δημιουργήθηκε από τους Cristina, Mateo and Leonor

Η μαγεία της ανακύκλωσης

Μια φορά κι έναν καιρό, και δεν είναι ψέμα, υπήρχε μια πόλη που την έλεγαν Tirona. Ήταν ένα μέρος όπου οι άνθρωποι δεν ήξεραν τι να κάνουν με τα σκουπίδια και τα πετούσαν στο δρόμο. Σύντομα, όλα καλύφθηκαν με σκουπίδια και οι οδοκαθαριστές δεν μπορούσαν να μαζέψουν τόσα σκουπίδια και να τα κρατήσουν όλα καθαρά. Δεν υπήρχε πια χώρος για παιχνίδι, όλα μύριζαν άσχημα, τα πουλιά δεν επισκέπτονταν την πόλη και οι άνθρωποι άρχισαν να στεναχωριούνται και να αρρωσταίνουν.

Αυτή η κατάσταση δεν άρεσε καθόλου στους πρωταγωνιστές αυτής της ιστορίας.

Η Ana, ο Kamel και ο Juan μίλησαν και μίλησαν, αλλά δεν έχουν βρει ακόμα λύση. Κανείς δεν τους είχε δείξει πώς να λύσουν το πρόβλημα. Τότε, ένα πουλάκι που τους άκουσε τους είπε:

- «Μην ανησυχείτε, είναι εύκολο, περιμένετε λίγο ακόμα και θα έρθει βοήθεια!

Έμειναν ενθουσιασμένοι και ξαφνικά ακούστηκε μοναδική μουσική.

- «Αν θέλεις να βοηθήσεις, μάθε να ανακυκλώνεις, ξεκαθάρισε, ξεκαθάρισε, μάθε να ανακυκλώνεις».

Η Ana, ο Kamel και ο Juan έμειναν έκπληκτοι.

- "Α, ποιος θα τραγουδήσει;" - Από μακριά πλησίασε ένας μάγος και παρουσιάστηκε.

- "Γεια σου! Είμαι ο μάγος που τα δίνει όλα! Κάτι που θα ήθελες να σου χαρίσω;

- "Ναι" - είπε ο Kamel.

- «Χρειαζόμαστε την πόλη να είναι καθαρή, παρακαλώ» - είπε ο Juan.

Ξαφνικά, ο μάγος σήκωσε το ραβδί του στον αέρα και φάνηκε μια λάμψη....

- «Η πόλη είναι καθαρή» - είπε η Ana.

Ο μάγος εξαφανίστηκε και οι τρεις τους κοιτάχτηκαν κατάπληκτοι. Τελικά, οι πολίτες μπόρεσαν να παίξουν και να κάνουν πράγματα που δεν μπορούσαν να κάνουν πριν από τα σκουπίδια.

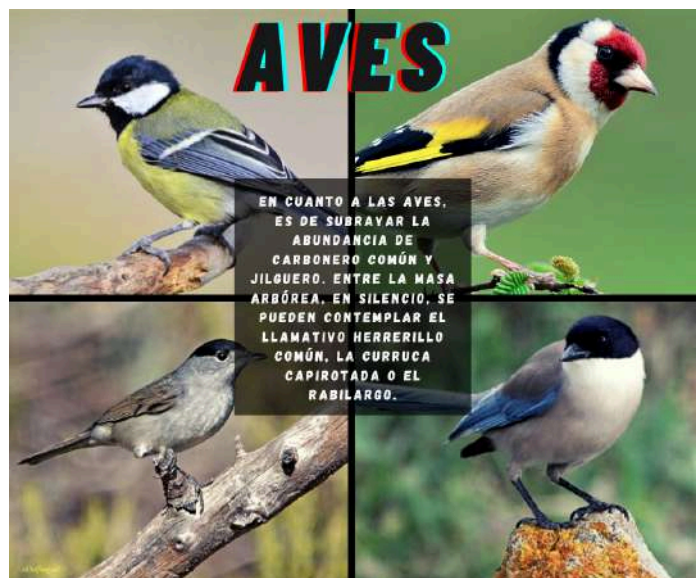
ΤΕΛΟΣ

5.3. Παρουσιάσεις

5.3.1. Παρουσίαση της φυσικής τοποθεσίας Los Enebrales

Από τον Pablo Toscano, μαθητή από IES Bitácoras

10. Παρουσίαση του Εθνικού Πάρκου Doñana

Από Alex & Iria, από το Colegio la Hispanidad

DOÑANA PRESENTACIÓN

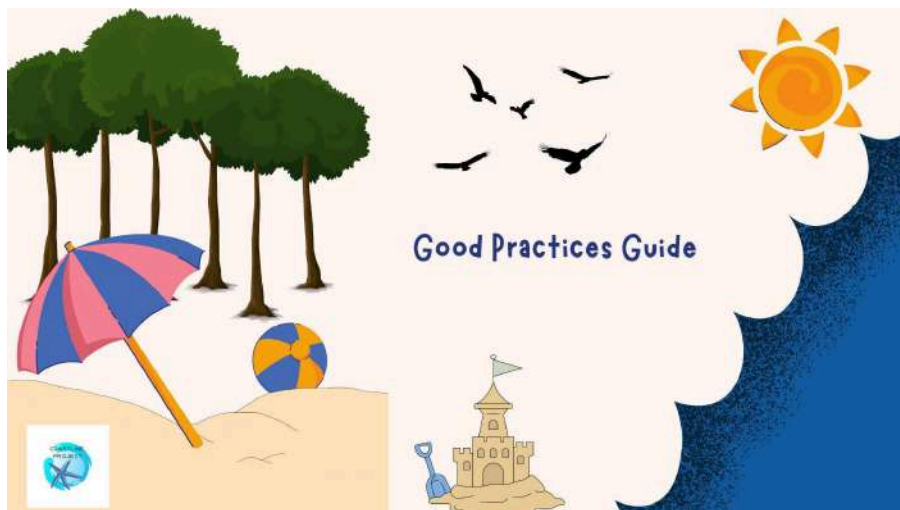
5.3. Παρουσιάσεις

5.3.1 Βίντεο ευαισθητοποίησης σχετικά με τα απορρίμματα στη φύση που έφτιαξαν οι συμμετέχοντες στο έργο.

[Video de concienciación ambiental sobre la basura en la naturaleza.](#)

5.3.2 Ενεργώντας με επίγνωση, σεβαστείτε τη φύση

Good practices guide

5.4. Ενημερωτικά workshops

Liofyllo's workshop

 Εκπαιδευτικό Συγκρότημα ΒΕΡΓΗ

 23-24 Ιανουαρίου 2023

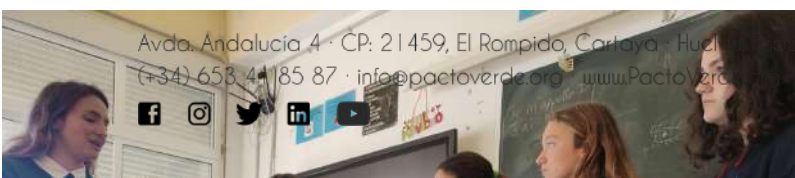

Pacto Verde's workshops

 Μέρος: Colegio La Hispanidad (Huelva) & IES Bitácoras (Punta Umbría)

 Ημερομηνία: 01/02/2023 & 17/02/2023

5. Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας, είναι σημαντικό να έχουμε μια μακροπρόθεσμη άποψη κατά τον σχεδιασμό της παράκτιας ανάπτυξης και να προστατεύουμε την ακτογραμμή και τους πολύτιμους πόρους της, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των μελλοντικών γενεών. Οι αλλαγές της ακτογραμμής, που επηρεάζονται από τη διάβρωση και την ανάπτυξη, είναι φυσικές διεργασίες που συμβαίνουν σε διαφορετικές χρονικές κλίμακες. Αυτές οι αλλαγές μπορεί να είναι αποτέλεσμα βραχυπρόθεσμων γεγονότων, όπως καταιγίδες, κυματική δράση, παλίρροιες και άνεμοι ή μακροπρόθεσμα γεγονότα, όπως παγετώνες που μπορούν να αλλάξουν σημαντικά τη στάθμη της θάλασσας (άνοδος/πτώση) και τεκτονικές δραστηριότητες που μπορούν να οδηγήσουν σε την κατάρρευση ή την ανάταση της παράκτιας γης. Ως εκ τούτου, οι περισσότερες ακτές έχουν δυναμική φύση και οι κύκλοι διάβρωσης παίζουν σημαντικό ρόλο στον οικολογικό τους χαρακτήρα. Οι φυσικές δυνάμεις του ανέμου, των κυμάτων και των ρευμάτων είναι απαραίτητες για τη μετακίνηση άμμου και μη στερεοποιημένων εδαφών στην παράκτια ζώνη, με αποτέλεσμα τις γρήγορες αλλαγές στη θέση της ακτογραμμής.

Οι παράκτιες περιοχές φιλοξενούν μια μεγάλη ποικιλία οικοσυστημάτων μοναδικών στη Γη. Αυτά περιλαμβάνουν κοραλλιογενείς υφάλους, δάση φυκιών, θαλάσσιους χόρτους, αλμυρά έλη, μαγγρόβια, εκβολές ποταμών, αλμυρά έλη, υγροτόπους και παράκτια δασικά ενδιαιτήματα. Πολλά είδη ζώων, συμπεριλαμβανομένων των αποδημητικών ειδών, εξαρτώνται από τις ακτές για αναπαραγωγή, διατροφή και καταφύγιο. Επιπλέον, τα ποτάμια ρέουν σε παράκτιες περιοχές, τα μαγγρόβια αλληλεπιδρούν με τον ωκεανό για την ανταλλαγή θρεπτικών συστατικών και οι παλίρροιες παίζουν ζωτικό ρόλο σε αυτά τα περιβάλλοντα. Οι άνθρωποι εξαρτώνται επίσης από τις ακτές, καθώς παρέχουν αλιευτικούς πόρους, προστασία από τις καταιγίδες και αποθηκεύουν άνθρακα για να συμβάλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Η μείωση της εισροής ρύπων και αποβλήτων στις πλωτές οδούς είναι απαραίτητη για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στις ακτές μας. Είναι ατυχές να βλέπουμε τη θαλάσσια ζωή να υποφέρει λόγω της παρουσίας πλαστικών και ρύπων που έχουν απορριφθεί ακατάλληλα. Κάθε άτομο μπορεί να κάνει το μέρος του για την προστασία της θαλάσσιας ζωής και των ωκεανών.

Σε τελική ανάλυση, στόχος αυτού του έργου είναι η εκπαίδευση, η καινοτομία και η ενημέρωση των νέων, ενισχύοντας την περιβαλλοντική τους συνείδηση και προάγοντας τη διατήρηση των ακτών στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

[➔ Περισσότερες πληροφορίες για τον ρόλο των παράκτιων περιοχών](#)

Γλωσσάριο

Αγροτικές δραστηριότητες

Ως γεωργικές δραστηριότητες νοούνται γεωργικές χρήσεις και πρακτικές, όπως η παραγωγή, η αναπαραγωγή ή η αύξηση των γεωργικών προϊόντων, η εναλλαγή και η αλλαγή γεωργικών καλλιεργειών.

Περιουσιακό στοιχείο

Αυτό αναφέρεται σε κάτι που έχει αξία και μπορεί να είναι περιβαλλοντικό, οικονομικό, κοινωνικό, ψυχαγωγικό και ούτω καθεξής.

Βιοποικιλότητα

Ο πλούτος και η ποικιλία της άγριας ζωής (τόσο των φυτών όσο και των ζώων) και των οικοτόπων στη γη.

Ακτογραμμή

Η ακτογραμμή είναι μια γραμμή που θεωρείται το όριο μεταξύ θάλασσας και ξηράς.

Ενοποίηση

Η δράση ή η διαδικασία δημιουργίας κάτι ισχυρότερου ή πιο στέρεου.

Οικολογικό αποτύπωμα

Ο αντίκτυπος των ανθρώπινων δραστηριοτήτων μετράται ως προς την έκταση της βιολογικά παραγωγικής γης και νερού που απαιτείται για την παραγωγή των αγαθών που καταναλώνονται και την αφομοίωση των παραγόμενων αποβλήτων.

Οικοσύστημα

Οικοσύστημα σημαίνει το σύμπλεγμα μιας κοινότητας οργανισμών και του περιβάλλοντος της που λειτουργεί ως οικολογική μονάδα.

Ενδημικό Είδος

Ενδημικά είδη (ή ενδιαιτήματα ή οικοσυστήματα) είναι αυτά που είναι εγγενή και απαντώνται μόνο σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή τοποθεσία. Τα ενδημικά είδη έχουν γενικά πολύ συγκεκριμένες προσαρμοστικές απαιτήσεις που συνδέονται με συγκεκριμένο βίοτοπο ή οικοσυστήματα που είναι, τα ίδια, σπάνια.

Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ)

Ένα Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) είναι ένα σύνολο διαδικασιών και πρακτικών που επιτρέπουν σε έναν οργανισμό να μειώσει τις περιβαλλοντικές του επιπτώσεις και να αυξήσει τη λειτουργική του απόδοση.

Διάβρωση

Η απώλεια γης λόγω των επιπτώσεων των κυμάτων και, στην περίπτωση των παράκτιων βράχων, των διεργασιών κλίσης (όπως τα υψηλά επίπεδα υπόγειων υδάτων). Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει αστάθεια βράχων, όπου οι παράκτιες διεργασίες οδηγούν σε κατολισθήσεις ή πτώσεις βράχων.

Παγετώνας

Ο παγετώνας είναι ο σχηματισμός, η κίνηση και η ύφεση των παγετώνων. Οι παγετώνες είναι συσσωρεύσεις χιονιού που έχουν μετατραπεί σε συμπαγή πάγο.

Υπόγεια νερά

Τα υπόγεια νερά είναι το νερό κάτω από την επιφάνεια που συχνά συγκεντρώνεται μεταξύ εδάφους και βράχου -- επανεμφανίζεται στην επιφάνεια μέσω πηγαδιών και πηγών.

ΧΥΤΑ

Η υγειονομική ταφή είναι ένας χώρος διάθεσης ή μέρος ενός χώρου στον οποίο εναποτίθενται τα απορρίμματα.

Μαγκρόβιο δάσος

Τα μαγκρόβια δάση είναι παραγωγικοί υγρότοποι που εμφανίζονται σε παράκτιες ζώνες. Τα μαγκρόβια δάση αναπτύσσονται κυρίως σε τροπικά και υποτροπικά γεωγραφικά πλάτη επειδή τα μαγκρόβια δεν αντέχουν τις χαμηλές θερμοκρασίες. Με την ικανότητα αποθήκευσης τεράστιων ποσοτήτων άνθρακα, τα μαγκρόβια δάση είναι βασικά όπλα για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, αλλά απειλούνται παγκοσμίως.

Θαλάσσιος

Θαλάσσιο σημαίνει που αφορά σε νερά που επηρεάζονται από παλιρροϊκή ροή, συμπεριλαμβανομένων των ωκεανών, των ήχων, των στενών, των θαλάσσιων καναλιών και των εκβολών ποταμών.

ΜΚΟ

Η ΜΚΟ σημαίνει μη κυβερνητική οργάνωση. Συνήθως πρόκειται για μια εθελοντική ομάδα ή ίδρυμα με κοινωνική αποστολή, που λειτουργεί ανεξάρτητα από την κυβέρνηση.

Ραμσάρ

Η Διατήρηση των υγροτόπων, που υπογράφηκε στο Ραμσάρ του Ιράν, το 1971 είναι μια συνθήκη μεταξύ των κυβερνήσεων που παρέχει το πλαίσιο για εθνική δράση και διεθνή συνεργασία για την προστασία των υγροτόπων και των πόρων τους.

Ακτογραμμές

Η μετάβαση μεταξύ ξηράς και ύδατος, στην πράξη συχνά θεωρείται ως η τομή της μέσης υψηλής στάθμης νερού και της ακτής.

Χωροταξική ρύθμιση

Η χωροταξική ρύθμιση αναφέρεται στις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την εξισορρόπηση των απαιτήσεων για ανάπτυξη με την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος και για την επίτευξη κοινωνικών και οικονομικών στόχων.

Βιώσιμη Κοινωνία

Μια «βιώσιμη κοινωνία» είναι αυτή στην οποία δεν καταστρέφουμε το περιβάλλον ή δεν χρησιμοποιούμε υπερβολικά τους πόρους, και επομένως μπορούμε να αφήσουμε μια όμορφη, ειρηνική και γενναιόδωρη γη στην οποία οι μελλοντικές γενιές μπορούν να συνεχίσουν να κατοικούν.

Παλιρροιακά επίπεδα

Παλιρροιακά επίπεδα βρίσκονται στις ακτές και στις όχθες λιμνοθαλασσών και εκβολών ποταμών σε μεσοπαλιρροϊκές περιοχές (περιοχές που πλημμυρίζουν κατά την άμπωτη και εκτίθενται στην άμπωτη).

Τσουνάμι

Ένα ωκεάνιο κύμα που παράγεται από γεωλογικές αλλαγές που εκτοπίζουν το νερό, όπως από υποθαλάσσιους σεισμούς, κατολισθήσεις ή ηφαιστειακές εκρήξεις. Αυτά τα κύματα μπορεί να φτάσουν σε τεράστιες διαστάσεις και μπορούν να έχουν αρκετή ενέργεια για να ταξιδέψουν σε ολόκληρους ωκεανούς.

Αστικοποίηση

Αστικοποίηση είναι η αύξηση του ποσοστού των ανθρώπων που ζουν σε πόλεις και πόλεις. Η αστικοποίηση συμβαίνει επειδή οι άνθρωποι μετακινούνται από αγροτικές περιοχές (εξοχή) σε αστικές περιοχές (κωμοπόλεις και πόλεις). Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν μια χώρα εξακολουθεί να αναπτύσσεται.

Υδροβιότοποι

Οι υγρά τοπία παίρνουν πολλές μορφές, όπως ποτάμια, έλη, τυρφώνες, μαγγρόβια, λασποτοπιές, λίμνες, βάλτους, χλοοτάπητες, λιμνοθάλασσες, λίμνες και πλημμυρικές πεδιάδες. Οι περισσότερες μεγάλες περιοχές υγρατόπων συχνά περιλαμβάνουν συνδυασμό διαφορετικών τύπων συστημάτων γλυκού νερού.

